

PREMOGOVNIK

V E L E N J E

RUDAR

ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE IN POVEZANIH DRUŽB

Poslovni načrt 2008

stran 4

V premogovništvu znanje veliko šteje

stran 14

Včlanite se v Klub upokojencev!

stran 22

**Priloga Aktivnosti športnega društva
v letu 2008**

Januar 2008

1

številka

Izhaja od leta 1953

55 LET

Z remontu preprečili večjo škodo

stran 8

Tri študentke zaorale ledino

stran 20

Včlanite se v Klub upokojencev!

stran 22

VSEBINA

- 4 | Poslovni načrt 2008
- 7 | Sito za predlagane ukrepe
- 8 | Z remontu preprečili večjo škodo
- 10 | Brez podpore sodelavcev mi ne bi uspelo
- 12 | Srečanje direktorjev Premogovnika Velenje
- 14 | V premogovništvu znanje veliko šteje
- 16 | Izobraževanje kot izziv
- 17 | Zdaj tudi dijaki na prakso v tujino
- 18 | Jeseni v Velenju dve novi fakulteti
- 20 | Tri študentke zaorale ledino
- 21 | Anton Seher, 90 let
- 22 | Včlanite se v Klub upokojencev!
- 23 | Kultura in pust
- 24 | Želim si razstavljati v Premogovniku
- 26 | Brdo greje sončna elektrarna
- 28 | RGP na gradbišču bodočega bloka 6 v TEŠ
- 29 | Dokumentni sistem – prihranek časa in denarja
- 31 | ERICo obeležil pomembno obletnico
- 33 | Pri Rdečem križu dejavni
- 34 | Kapo dol, vsem knapom tam dol
- 36 Učna ura fizike in geologije
- 38 | Godbeniki voščili srečno novo leto
- 40 | Zdravje
- Priloga Aktivnosti športnega društva v letu 2008

KAKŠNO LETO JE PRED NAMI?

December je čas za obračune, januar za nove načrte. Kakšno leto je pred nami? Najprej takšno, kakršnega si bomo naredili sami – kakšne vrednote bomo zasledovali, kako poštene in prizadevni bomo sami do sebe. Seveda pa kakovost leta ni odvisna zgolj in samo od naših osebnih načrtov. Leto nam krojijo tudi načrti drugih in dogodki, ki se zapišejo v zgodovino ali vsaj v naš spomin.

Za Slovenijo in Slovence se je začelo pomembno leto. Do konca junija bo naša država predsedovala Evropski uniji in četudi kdo meni, da se ga to pač ne dotika posebej, se bo prav gotovo precej dogodkov, odločitev dotaknilo tako ali drugače vsakega od nas.

Ker so ena od pomembnih tem, o kateri se bo veliko govorilo, podnebne spremembe, bodo odločitve na tem področju vplivale tudi na nas, v Premogovniku Velenje. Nekaj odločitev je že bilo sprejetih, še več jih bo, kot lahko preberete tudi na strani 7, in o tem bomo še pisali. S predsedovanjem EU je Slovenija doletela tudi čast, da je naredila uvod v leto medkulturnega dialoga. Prav gotovo imamo v Sloveniji s tem veliko izkušenj, pozitivnih, dobrih, in malo slabih. Tudi v Premogovniku Velenje. Naš delovni kolektiv je nacionalno pester. Dober zaslužek, hiter razvoj novega mesta Velenje, možnosti za osebni razvoj so v premogovništvo pritegovali delavce iz cele Slovenije in tudi iz krajev nekdanje skupne države. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja smo mlade fante za delo v premogovniku v Bosni in Srbiji iskali kar sami. Tisti fantje so danes upokojeni možje, delo v jami pa nadaljujejo njihovi potomci.

Tako mešana nacionalna sestava zaposlenih nikoli ni povzročala večjih težav, vedno smo vsi zaposleni znali medkulturno komunicirati. Še več, poznavanje kulture, načina razmišljanja in življenja je sedaj naša prednost pri prodaji znanja v države nekdanje Jugoslavije ter v pomoči nekdanj uspešnemu premogovništvu in elektrogospodarstvu k ponovnemu razvoju.

Leto 2008 bo zaznamoval tudi naš poslovni načrt, ki ga bomo poskušali uresničiti in številni pomembni dogodki, ki se bodo zgodili na tej poti. Tudi napredovanje postopkov za gradnjo bloka 6 v TE Šoštanj, ki je za nas življenjskega pomena.

Ves ta zbir dogodkov in še mnogo več se bo znašel tudi na straneh Rudarja. Kajti v njem ne spremljamo le dogodkov v Premogovniku Velenje, temveč tudi okoli nas – v Šaleški dolini pa tudi širše. Saj naše poslovno povezovanje in družbena odgovornost že dolgo segata izven meja doline.

Pravzaprav je tako že 55 let. 1. januarja 1953 je namreč izšla prva številka Velenjskega rudarja. Kot že njegovo ime pove, ni pisal le o dogajanju v Rudniku lignita Velenje, temveč tudi o nastajanju in razvoju Velenja, ki je bilo kot mesto uradno proglašeno »še« leta 1959. Kakršne koli bodo odločitve v Evropi, Sloveniji ali podjetju, pa naj bo leto 2008 tudi naše, po naših željah. Naj bo leto uspešno v vseh pogledih!

Diana Janežič

Časopis Premogovnika Velenje
in povezanih družb,
januar 2008, številka 1

IZDAJATELJ

Premogovnik Velenje

UREDNIŠTVO

Glavna in odgovorna urednica:
Diana Janežič
Novinarka in lektorica:
Dragica Marinšek
Naslov: Uredništvo Rudarja,
Partizanska 78, 3320 Velenje,
tel. 03/899-63-96,
fax. 03/5869-131
e-pošta: diana.janezic@rlv.si

UREDNIŠKI ODBOR

Božena Steiner, predsednica, Diana Janežič, glavna in odgovorna urednica, Dragica Marinšek, lektorica, Pavel Skornšek, Proizvodnja, Branko Mlinšek, svet delavcev, Tomo Lipnik, sindikat, Helena Šumah, HTZ IP

OBLIKOVANJE

Ivo Hans Avberšek,
StudioHTZ IP, d.o.o., Velenje
e-pošta: ivo.avbersek@rlv.si

TRŽENJE OGLASOV

Studio HTZ IP, d.o.o., Velenje
kontakt: David Koren,
tel. 03/5871-774, GSM
051-301-634,
e-pošta: david.koren@rlv.si;

TISK

Eurograf, d.o.o., Velenje

NAKLADA

4000 izvodov

Mesečnik Rudar prejemajo zaposleni v Premogovniku Velenje in povezanih družbah brezplačno. DDV po stopnji 8,5%. Poštnina plačana pri pošti 3320.

NASLOVNICA

avtor: D. Janežič

POSLOVNI NAČRT 2008

Poslovni načrt za letošnja sta že obravnavala nadzorni svet Premogovnika Velenje v decembru ter svet delavcev 22. januarja. 30. januarja ga bo obravnaval in sprejemal še nadzorni svet HSE.

Direktor **dr. Milan Medved**, ki je na svetu delavcev načrt podbroneje predstavil, pričakuje, da bo predlagani poslovni načrt sprejet, saj je bil narejen na osnovi izhodišč planiranja poslovanja za letošnja, ki jih je posredoval HSE. Letošnji ključni dogodki bodo:

- start odkopa G2/B, dolžine 210 metrov, ki zahteva izjemne tehnične in organizacijske sposobnosti,
- uresničevanje potrjenih ukrepov, ki izhajajo iz zaključkov projekta Celovite prenove poslovnih procesov,
- uvedba dokumentnega sistema ODOS,
- uvedba sistema za upravljanje va-

rovanja informacij po standardu BS ISO IEC 27001:2005,

- start projekta »Modernizacija dela na pripravi deloviščih«.

VEČ PREMOGA ZA ENAKO ENERGIJO

V letu 2008 načrtujemo prodajo 45.117 TJ energije (lani 45.300 TJ), od tega 43.875 TJ za proizvodnjo električne energije in 1.242 TJ za proizvodnjo toplotne energije. Načrtovana povprečna kurilna vrednost premoga je 10.230 KJ/kg. Za doseganje načrtovane prodaje energije naj bi odkopali 4,4 milijona ton premoga (lani dobre 4 milijone ton). Načrtovana povprečna reducira-

na dolžina odkopne fronte je 360 metrov, kar je 11 metrov več kot v enajstih mesecih leta 2007. Priprave bodo letos izdelale dobrih 7 km prog in sanirale 101 meter starih prog. Pri tem bodo pridobile 163.341 ton premoga.

V jami bo v celem letu delovalo šest odkopov, ki bodo povprečno na dan pridobili 19.166 ton premoga.

Mag. Marjan Kolenc pojasnjuje letošnjo odkopno fronto: »Dinamika montaž in premontaž je ugodna, saj načrtujemo v prvih treh mesecih velik odkop, premontaže pa sredi pomladi oziroma poleti.

V Jami Pesje bo sredi marca zaključil delo odkop -35/C, odkopno opremo

pa bomo preselili na ploščo Y, ki bo v celem letu najbolj produktivna. Na njej naj bi pridobili 1,3 milijona ton premoga. Gre za talninski odkop, kjer bo kurilnost precej slabša, kot smo je vajeni v zadnjem obdobju. To bo tudi vplivalo na povprečno letno nižjo kurilnost premoga.

V južnem krilu Jame Preloge bo odkop -110/B delo zaključil v maju oziroma juniju. Dinamika zaključevanja bo odvisna tudi od dinamike priprav na naslednji odkop, to bo -120/A. Tudi ta odkop bo pridobil premog slabše kurilne vrednosti. Odkopa -120/A in naslednji, 120/B, bosta nekoliko krajša od odkopov na etaži -110, ker gre za večjo globino in je odkopno polje krajše.

Ocenjujemo, da takšnih težav, kot smo jih imeli na odkopu -110/A v južnem krilu, ne bo več in da se bodo razmere na odkopu -110/B in na objektih izboljšale.

V G področju bo dogajanje zelo pestro. V prvi polovici leta bo zaključeno odkopavanje na plošči G2/A. Sedaj je precej težav pri prehodu prek starih odvodnjevalnih objektov na tem nivoju, vendar ta del moramo odkopati zaradi dinamike odkopavanja naslednjih nivojev. Ovir pri nadaljnjem delu na drugem nivoju

ne predvidevamo, tudi plinsko stanje bo normalno.

Bolj zanimiva je priprava sosednjega odkopa G2/B, kjer ena od prog prihaja v vložke v premogu in imamo težave pri izdelavi objektov pa tudi lokacije montažne komore še nismo določili. Ta odkop bo v eni od faz odkopavanja, po štirih ali petih mesecih obratovanja, dolg 210 metrov.«

POSLOVANJE Z DOBIČKOM

V letu 2008 bomo s prodajo premoga TEŠ za pridobivanje električne energije pridobili 91,5 odstotka prihodkov, celotni prihodek pa je načrtovan v višini 120,4 milijona EUR.

Odhodkov naj bi imeli za 120,6 milijona EUR. Letos naj bi zabeležili 1,5 odstotka večje stroške kot lani, kljub znižanju stroškov dela za skoraj 3 odstotke glede na lani. Letos bo delež stroška dela 43,1 odstotka. Načrtujemo tudi spremembo vrednosti zalog, in sicer pol milijona EUR, zato je poslovanje v letu 2008 načrtovano z dobičkom, in sicer naj bi ga bilo 216.143 EUR (lani 137.242 EUR).

Dr. Medved je tudi poudaril, da tako Premogovnik Velenje kot tudi povezane družbe prvič vsi načrtujejo pozitivno poslovanje.

V FEBRUARJU 30 NOVIH SODELAVCEV

V letu 2008 načrtujemo 230 delovnih dni in povprečno število zaposlenih 1.502, konec leta pa naj bi bilo v Premogovniku Velenje zaposlenih 1.416.

Število zaposlenih se bo letos v primerjavi z letom 2007 zmanjšalo za 157 ali za 10 odstotkov. Podjetje bo iz različnih razlogov zapustilo 207 delavcev, med njimi se jih bo 112 upokojilo.

Zaposlili bomo 50 pripravnikov, od tega 30 v začetku februarja, 20 pa v drugi polovici leta. Napovedali smo zaposlitev 50 pripravnikov v spomladanskem času, vendar smo iz različnih razlogov to število razdelili na dva dela. Kot je povedal direktor, se je to pokazalo kot dobro, saj bomo lahko načrtovane aktivnosti uvajanja pripravnikov lažje in kvalitetnejše opravili v manjši skupini.

»Gre za pripravnike, naše štipendiste, ki so že imeli stik z jamo, a so šolanje končali že pred leti in so v tem času bili zaposleni v drugih podjetjih. Ko smo jih povabili na delo v Premogovnik Velenje, so prekinili delovno razmerje in se takoj odločili za delo pri nas, kar po svoje kaže na naše podjetje kot cenjenega zaposlovalca.«

INVESTICIJE V PRIPRAVSKA DELOVIŠČA

Letos bomo za vzdrževanje opreme namenili 5,1 milijona EUR, sredstva pa bodo v glavnem namenjena za vzdrževanje odkopne opreme, pripravnih delovišč ter opreme za infrastrukturo, prezračevanje, transport materiala, premoga in klasiranje, ki je v procesu pridobivanja premoga najbolj obremenjena.

Za investicije bomo namenili skoraj 19 milijonov EUR. Dobrih 8 milijonov EUR bo namenjenih opremi za odkope, in sicer odkopnim in smernim verižnim transporterjem ter strojem za pridobivanje in drobljenje premoga.

Milijon evrov bomo namenili za nakup opreme za pripravna delovišča, kjer načrtujemo nadomeščanje iztrošene opreme in posodobitev opreme za transport premoga.

Načrtujemo nakup novih napredo-

Direktor se je na seji sveta delavcev zahvalil vsem, ki so sodelovali pri pripravi in vzdrževanju jame med novoletnimi prazniki. Pohvalil jih je, da so jamska delovišča dobro pripravili, tako da med mirovanjem jame ni bilo izrednih dogodkov.

Prav tako je pohvalil organizatorje novoletnih prireditev in poudaril, da je takšno druženje celotnega delovnega kolektiva pomembno in potrebno.

NAČRTOVAN ODKOP PREMOGA IN DOLŽINE ODKOPNE FRONTE

odkop	Ton na leto	Ton na dan	Reducirana (dejanska) OF
-110/B	818.084	3.557	63,4 (143)
G2/A	264.724	1.151	40,8 (149)
Y	1.360.074	5.855	87,0 (152, 143)
-35/C	549.959	2.392	40,8 (140)
-120/A	692.046	3.009	39,5 (101)
G2/B	560.046	2.435	88,5 (114, 185)
Priprave	163.337	710	/
Skupaj	4.408.285	19.166	360,0

KAJ IN KAKO DELAMO

valnih strojev, podajalnik lokov ter razno manjšo opremo oziroma stroje za izdelavo jamskih prog in jamskih objektov. Investicijo v to opremo pokriva pomemben projekt tega leta »Modernizacija dela na pripravi deloviščih«. Ta projekt je dr. Milan Medved ob svojem prihodu v Premogovnik Velenje označil kot enega ključnih razvojnih projektov v naslednjih dveh, treh letih.

Mag. Kolenc projekt komentira: »Ta projekt smo zastavili zato, da bi celovito zajeli področje priprav z vseh vidikov, ne le z vidika posodobljavanja opreme. Prav pri slednjem smo namreč v preteklih letih storili že veliko.

Razvojna skupina, ki jo je vodil Dušan Čižmek, zdaj pa smo vanjo vključili tudi vodjo Priprav Ivana Pohorca, je bila uspešna pri iskanju ustrezne opreme za izdelavo objektov, tak primer je napredujevalni stroj, načinov podgrajevanja, sidranja, odvoza premoga.

Več pozornosti želimo sedaj posvetiti še organizaciji dela, izobraževanju, projektiranju, tehnološkimi postopkom.

Priprave so dejavnost v jami, ki mora izdelati določeno število metrov prog, in s tem pripraviti teren za delo odkopov. Okoli 70 odstotkov stroškov podjetja predstavlja izdelava jamskih objektov, tako glede stroškov za material kot stroškov dela. Zato sta racionalizacija in optimizacija dela priprav zelo pomembni.

S projektom želimo doseči večjo zanesljivost obratovanja, humanizaci-

Del opreme za 210-metrski odkop

jo dela in produktivnost.«

Sicer pa bo med investicijskimi sredstvi več namenjenih še za opremo za transport materiala in premoga. Letos bomo nabavili nove viseče dizel lokomotive (VDL), saj je za večino že večje število generalnih remontov, težave pa so tudi z zagotavljanjem rezervnih delov.

Tudi letos se bo nadaljevalo razvojno-raziskovalno delo pri sedmih projektih. Ti so:

- pridobivanje in transport premoga ter ekologija,
- optimizacija in avtomatizacija transporta premoga,
- transport in logistika,
- jamske proge,
- jamsko vrtnanje,
- elektro področje,

- čiste tehnologije pridobivanja in izrabe premoga.

Na področju informatike načrtujejo dokončanje projektov, ki so jih začeli že v letu 2007, to pa so predvsem: dokumentni sistem ODOS, MAXIMO, ISO 27001, pametna kartica in ACAD.

Prav tako se bodo letos nadaljevale aktivnosti pri sistemu vodenja kakovosti in ravnanja z okoljem, v katerem izpolnjujemo zahteve vseh pridobljenih standardov – kakovosti, ravnanja z okoljem, varnosti in zdravja pri delu, učeče se podjetje. Intenzivne bodo aktivnosti pri vpeljavi sistema za upravljanje informacij po standardu BS ISO IEC 27001:2005.

Diana Janežič

PROIZVODNJA DECEMBER 2007

odkop	načrtovano	doseženo	+/-	%	ton na dan
- 110/B	96.000	87.177	-8.823	90,81	5.449
-35/C	120.000	137.718	17.718	114,77	8.607
G2/A	40.000	55.764	15.764	139,41	3.485
Proizvodnja	256.000	280.659	24.659	109,63	17.541
Priprave	10.400	10.579	179	101,72	661
Skupaj PV	266.400	291.238	24.838	109,32	18.202

PROIZVODNJA JANUAR - DECEMBER 2007

odkop	načrtovano	doseženo	+/-	%	ton na dan
Proizvodnja	3.701.930	3.891.644	189.714	105,12	17.069
Priprave	110.702	146.122	35.420	132,00	641
Skupaj PV	3.812.632	4.037.766	225.134	105,90	17.710

SITO ZA PREDLAGANE UKREPE

18. decembra so koordinatorji procesov vodstvu predstavili zaključke pri projektu celovita optimizacija procesov. Kot je uvodoma dejal vodja projekta **mag. Marjan Kolenc**, je bilo v dveh letih od začetka projekta opravljenega veliko dela, z nekaterimi predlaganimi ukrepi pa nismo čakali na zaključek projekta, temveč smo jih izvedli že sproti.

»Pomen projekta je v tem, da smo sami ugotavljali, kako delamo, ter predlagali, kaj delati drugače, ceneje, optimalnejše. Predlagane ukrepe prvega, drugega in tretjega koraka smo temeljito analizirali, združili in pripeljali do stopnje, da vemo, kako naprej,« je poudaril mag. Kolenc.

Projekt celovite optimizacije procesov (COP) smo začeli 21. avgusta 2006. V prvem koraku je ukrepe za izboljšanje dela predlagalo 565 so-

delavcev iz strokovnih služb, v drugem je v delavnicah po tretjinskem vzorcu sodelovalo 676 zaposlenih v neposredni proizvodnji, v tretjem koraku pa 112 sodelavcev. Pred tretjim korakom smo opredelili glavne in podporne procese in določili koordinatorje teh procesov.

V prvem koraku, ki je trajal od avgusta do novembra 2006, je bilo zbranih 761 tako imenovanih E ukrepov, v drugem koraku, med novembrom 2006 in februarjem 2007, pa so jih še 122 dodali sodelavci iz neposredne proizvodnje. V tretjem koraku med marcem in decembrom lani je predloge pregledovalo in združevalo 17 koordinatorjev procesov s 95 sodelavci.

V prvem in drugem koraku so sodelavci predlagali 715 predlogov pod črto, zbranih je bilo 458 sis-

temskih ukrepov, ki se nanašajo na celo podjetje ali na več enot, zato bodo obravnavani posebej. Pri obdelavi le-teh smo dobili 339 skupnih predlogov, do katerih smo prišli z združevanjem sorodnih predlogov oziroma tistih, ki so se ponavljali v različnih organizacijskih enotah.

Po verifikaciji koordinatorjev procesov je bilo predlaganih za potrditev 74 procesnih in potrjenih 78 neprocesnih predlogov. Pomembno je poudariti, da je bilo kar nekaj ukrepov že izvedenih.

Projekt COP se nadaljuje tudi v letu 2008. Kot je povedal direktor **dr. Milan Medved**, bo širše vodstvo zbrane ukrepe obravnavalo na letošnji strateški konferenci skupine Premogovnik Velenje, ki bo 13. in 14. marca, ter jih vključilo v razvojne načrte družb.

Diana Janežič

EVROPSKI ENERGETSKO PODNEBNI PAKET

23. januarja je evropska komisija sprejela zgodovinsko odločitev, ki bo koristna za planet, evropsko ekonomijo in evropske državljane, kot je predsednik komisije Jose Manuel Barroso pospremil predstavitev energetske podnebne paketa. V njem so predlogi, kako tudi dejansko doseči cilje, ki so jih države članice določile na lanskem marčevskem svetu.

Kaj prinaša za Slovenijo? Za doseganje evropskega cilja 20 odstotkov obnovljivih virov energije do leta 2020, bo Slovenija morala njihov delež povečati na 25 odstotkov. Komisija je tako odločila glede na delež OVE v izhodiščnem letu 2005, ki je bil s 16 odstotki krepko nad evropskim povprečjem 8,5 odstotka in na podlagi potenciala za povečanje deleža.

Za doseganje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, ki nastajajo v sektorjih, ki niso vključeni v shemo trgovanja z emisijskimi kuponi, se ti lahko glede na leto 2005 še povečajo za 4 odstotke. Kot je pojasnil strokovnjak iz generalnega direktorata Evropske komisije za okolje Artur Runge-Metzger, je Sloveniji omogočeno povečanje emisij zato, ker je

med revnejšimi evropskimi državami in se bo tako lahko gospodarsko razvijala. Če ne bi postavili te omejitve, pa bi se emisije toplogrednih plinov v Sloveniji do leta 2020 povečale za 10 do 15 odstotkov.

Na predlog se je odzvala tudi slovenska vlada, ki je v sporočilu za javnost zapisala, da predlagana porazdelitev bremena zahteva resen nacionalni pristop ter določeno prilagoditev razvojne strategije, ki bo vodila k izpolnjevanjem zahtev brez ogrožanja hitrega gospodarskega razvoja države. Predpisi okoljsko-energetskega svežnja bodo vzpodbujali inovacije ter delovali kot instrument za nadaljnjo rast gospodarstva ob spoštovanju načel trajnostnega razvoja.

V sektorjih, kjer že poteka trgovanje z emisijskimi kuponi, bo po predlogu komisije po letu 2012 uveden enoten evropski trg. V sedanjem položaju, ko so kuponi med porabnike razdeljeni v posamezni državi, se med podjetji iz iste panoge, ki delujejo v drugi državi, ustvarjajo razlike. Od podjetij bo komisija zahtevala še, da emisije zmanjšajo za 21 odstotkov glede na leto 2005 in bo leta 2020 na voljo le

še 1.720 milijonov ton CO₂.

Novost je tudi, da bodo morala podjetja kupone kupovati. Tako bodo podjetja v elektroenergetiki že v letu 2013 morala kupiti vse emisijske kupone, ki jih bodo potrebovala, za podjetja v ostalih panogah pa bo veljalo prehodno obdobje in bodo del kuponov še vedno lahko dobila brezplačno. V sistem je vgrajena tudi varovalka, saj bo komisija v primeru, da globalni dogovor o zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov ne bo sprejet, lahko odločila, da v panogah, ki bodo zaradi obveze za kupovanje emisijskih kuponov manj konkurenčna, te še naprej dodeljuje brezplačno.

Za preseganje dovoljenih količin izpustov toplogrednih plinov je komisija predvidela tudi sankcije. Podjetje, ki s kuponi ne bo pokrilo svojih izpustov, bo plačalo 100 EUR na tono CO₂. V sektorjih, kjer se ne trguje z emisijami, bo morala država sama poskrbeti za doseganje zastavljenega cilja. Če tega ne bo storila, bo komisija proti njej sprožila postopek na evropskem sodišču.

Energetika.net

Kombajn SL 300 Eickhoff v remontni delavnici

Z REMONTI PREPREČILI VEČJO ŠKODO

V Premogovniku Velenje delamo na eni strani s sodobno, visoko zmogljivo opremo, na drugi strani pa tudi z opremo, ki je bila velikokrat remontirana in je potrebna zamenjave. Obe vrsti opreme pa delata v zahtevnih razmerah in sta zelo obremenjeni.

Zato sta dobro vzdrževanje opreme in redni remont zelo pomembna. Prav tako pa je zelo pomembno, da so zaposleni pozorni na majhne spremembe, odklone od normalnega obratovanja in poskrbijo za pravočasno ukrepanje. Pavle Skornšek, vodja Strojne službe jama, in Ladislav Venišnik, vodja Elektro službe jama, sta takole popisala januarske izredne remonte v jami Pesje.

IZREDNI REMONT LEVE REZALNE ROČICE NA KOMBAJNU SL300

Pri rednem periodičnem pregledu kombajna SL 300 Eickhoff na odkopu k.-35C v jami Pesje smo ugotovili, da se v ročici kombajna dogajajo spremembe, ki so se na začetku pokazale v vidnem slabšanju mazalnega olja. Preventivno smo zamenjali

olje v ročici, pri tem pa smo v zamenjanem olju opazili večjo prisotnost kovinskih delcev.

Vse te spremembe so kazale na to, da je v ročici kombajna okvara, ki se z nadaljnjim obratovanjem lahko samo še poveča oziroma ima za posledico večjo materialno škodo. Po analizi možne okvare ročice v torek, 8. januarja, smo se odločili za stalno spremljanje dogajanja na ročici

(kontrola temperature, dnevna kontrola olja in kontrola magnetnih čepov, na katerih se zaznavajo kovinski delci ...), vzporedno s tem pa so stekle priprave za remont ročice.

Po podrobni preučitvi situacije smo predvidevali, da so tujki lahko posledica poškodb na zobnikih ali ležajih ročice. V zelo kratkem času smo od proizvajalca kombajnov nabavili potrebne rezervne dele. Popravilo ročice kombajna v planiranem obsegu lahko izvedejo samo v delavnici strojnega remonta v HTZ, tovrsten poseg pa traja dva dni. Odkop k.-35C dosega visoko dnevno proizvodnjo, zato je bilo smiselno planirano delovno soboto, 12. januarja, predstaviti za en teden in s tem preprečiti izpad enodnevnne proizvodnje s tega odkopa.

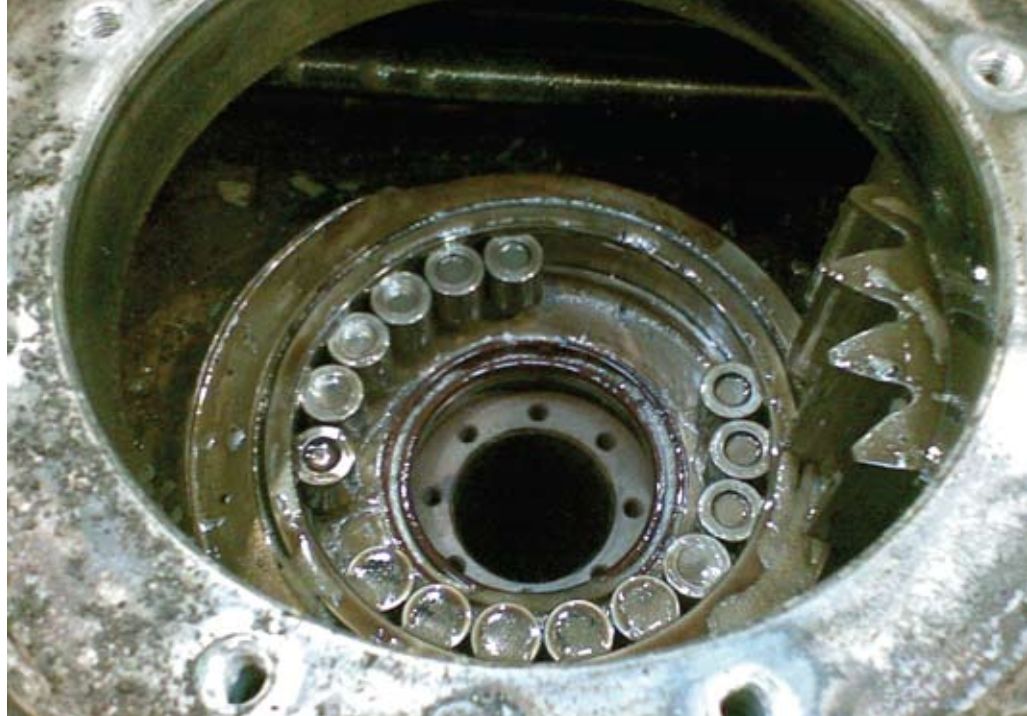
Omenjeno soboto sta tako na prvi tretjini potekala demontaža in transport ročice kombajna v delavnico. Pri remontu so ugotovili, da so bili najdeni jekleni delci od zdrobljene kletke valjčnega ležaja na prvem predležju ročice, medtem ko ostali sestavni deli ročice (zobniki, sorniki) niso bili poškodovani.

Po podrobnem pregledu ostalih ležajev so na njih opazili rahle poškodbe, ki so posledica gnetenja jeklenih delcev pri obratovanju. Zaradi tega so zamenjali tudi ostale ležaje in tesnila v ročici. Po uspešno opravljenem poizkusnem obratovanju v remontni delavnici smo ročico v nedeljo, 13. januarja, transportirali na odkop ter jo v nočni izmeni vgradili na kombajn SL 300.

Tovrstna poškodba na ročici kombajna se je pojavila prvič, s preventivnimi pregledi in takojšnjo vključitvijo priprave dela in strojnega remonta HTZ v reševanje smo preprečili večjo materialno škodo in zagotovili nemoteno obratovanje kombajna. Opravljena popravila na ročici kombajna bodo omogočala obratovanje še za nadaljnjih 5 let.

REMONTNA DELA NA TRAKU 50

Čeprav trak T 50 poganjata dva motorja, moči 350 kW, je to premalo, da se trak pri trenutni proizvodnji med 2.200 t/h in 2.600 t/h ne bi ustavil zaradi delovanja bimetalne

Poškodovani ležaj

zaščite motorjev (preobremenitev).

8. januarja je bilo treba zaradi okvare zamenjati hidrodinamično sklopko na prvem pogonu. Kljub zamenjavi tipsko identične sklopke, je nastala razlika obremenitve pogona 1 in pogona 2. Posledica te razlike v obremenitvi pogonov je bila večkratna zaustavitev traka 50 zaradi preobremenitve že pri nižji proizvodnji, s tem pa tudi večkratna ustavitev proizvodnje na vseh treh odkopih. Za rešitev neenakomerne obremenitve obeh pogonov traka T50 smo v soboto, 12. januarja, izvedli dva ukrepa:

- na prvem pogonu smo zamenjali elastično sklopko in zaradi nastale netesnosti tudi hidrodinamično sklopko,
- preuredili smo sistem krmiljenja motorjev, s ciljem da preprečimo možni zagon traku samo z enim motorjem ob delovanju bimetalne zaščite na drugem motorju.

Pri kasnejšem obratovanju traka smo ugotovili, da na neenakomernost obremenitev pogonov vplivajo razlike med hidrodinamičnimi sklopkami istega tipa, ki imajo različno leto izdelave. S pravilno kombinacijo obeh hidrodinamičnih sklopk smo v naslednjem prostem dnevu, to je v nedeljo, 20. januarja, dosegli željen rezultat, to je usklajeno, enakomerno obremenitev obeh pogonov.

dj

POŠKODBI TRAKOV

25. januarja ponoči se je utrgal glavni izvozni trak T40, zaradi česar je bil zaustavljen izvoz premoga iz jame.

Vsi zaposleni, katerih delo je povezano z odvozom premoga, to pa so vsi delavci na odkopih, so odšli domov, trak pa je bil popravljen do ponedeljka.

V ponedeljek, 28. januarja, zjutraj pa je prišlo do poškodbe na traku T60, in sicer je bil pretrgan v dolžini 58 metrov. Saniran je bil v torek, zato smo vsi zaposleni v Premogovniku Velenje imeli neplačan prosti dan.

Tehnični direktor mag. Marjan Kolenc je povedal, da materialna škoda na trakovih ni velika, večja je zaradi izpada odkopa premoga, ki ga bomo nadomestili ob delovnih sobotah v februarju oziroma marcu.

Dodal je še, da v jami izvajamo redne remonte, da bi preprečili okvare, vendar podobnih dogodkov praktično ni mogoče obvladovati z rednimi in izrednimi pregledi ter sprotim vzdrževanjem.

Zadnji tak dogodek se je v velenjskem premogovniku zgodil pred tremi leti.

dj

BREZ PODPORE SODELAVCEV MI NE BI USPELO

31. avgusta lani je dr. Evgen Dervarič odstopil kot direktor Premogovnika Velenje. Na to delovno mesto je bil imenovan 22. oktobra 2002, do takrat pa je vodil razvojno področje v podjetju. Odslej bo predavatelj na Naravoslovno-tehniški fakulteti Univerze v Ljubljani.

Rudar: »Obdobje vašega vodenja Premogovnika Velenje je zaznamovano z mnogimi pomembnimi, tudi prelomnimi odločitvami in dogodki – podpis dolgoročne pogodbe o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije med HSE, TEŠ in Premogovnikom Velenje, sprejetje razvojnega načrta za obdobje 2006-2011, intenzivna privatizacija povezanih družb in programov v HTZ IP, ustanavljanje novih družb, številni projekti, med njimi celovita optimizacija procesov ... Katere bi vi izpostavili, poudarili?«

Dr. Dervarič: »V letu 2002, ko sem prevzel vodenje Premogovnika, smo v poslovnem načrtu za leto 2003 predvideli 12 milijonov evrov izgube. To me je močno streslo. Zato sem skušal najprej pri lastnikih, vodstvu podjetja, nato pa še pri sindikatu in svetu delavcev vzpostaviti temeljne elemente nove vizije, kako in s katerimi načini takšno poslovanje obrniti v pozitivne številke.

To nam je, kot vemo, uspelo. Konec leta 2007 ima Premogovnik Velenje dobiček, še bolj pomembno pa je to, da za leto 2008 prvič v svoji novejši zgodovini že načrtuje poslovanje z dobičkom.

V vsem tem obdobju se mi zdi najpomembnejši podpis pogodbe o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije med HSE, TEŠ in Premogovnikom Velenje ter sprejetje razvojnega načrta v prvi fazi za obdobje 2004-2014, v katerem smo poslovanje družbe zastavili nekoliko drugače.

Seveda se je bilo treba v podjetju dogovoriti, kako priti do konsenza in na

Dr. Evgen Dervarič: »Rad bi se zahvalil vsem svojim sodelavkam in sodelavcem, sindikatu in svetu delavcev, da so v vsem tem obdobju znali razumeti uvajanje številnih sprememb in jih podpreti. Sicer nam ta projekt ne bi uspel.«

kakšen način spremeniti poslovanje z namenom, da »izgubaša« spremenimo v dobičkonosno podjetje. To nam je po številnih naporih lastnikov, vodstva, širšega vodstva, sindikata in sveta delavcev tudi uspelo dogovoriti in dogovore tudi izpeljati. Pri tem se mi zdi najpomembnejše, da nismo v nobenem oziru prizadeli socialnega statusa zaposlenih.

Zavedali smo se tudi, da je treba na eni strani racionalizirati in optimirati proizvodnjo premoga, na drugi strani pa intenzivno izvajati prestrukturiranje hčerinskih družb. V letu 2002 smo imeli 6 hčerinskih družb; dve od njih, GOST in PLP, sta bili v

krizi in s sanacijskimi programi ju je bilo treba spraviti iz rdečih števil.

Poleg tega smo tedaj tudi intenzivno iskali možnosti za ustanavljanje novih podjetij, za pre zaposlovanje delavcev iz Premogovnika in tistih s trga, da bi na ta način čim manj ogrozili negativna demografska gibanja v Šaleški dolini. To nam je v petih letih dobro uspelo, saj smo število zaposlenih pri procesu premoga zmanjšali za 1.000, pri tem pa nismo nikogar odpustili. To si tudi štejem za zelo pomemben dosežek.

V petih letih smo ustanovili 10 novih hčerinskih ali povezanih družb. Tako smo pristopili k oživitvi RTC

»V 26 letih je tehnološki proces pridobivanja premoga doživel zelo velike pozitivne spremembe, izjemni razvoj pri vseh glavnih in podpornih procesih.«

Golte, v katerem smo imeli ob italijanskem lastniku 50-odstotni delež slovenski partnerji. Pri tem je bilo zelo pomembno, da smo se znali dogovoriti z vsemi lokalnimi skupnostmi v SAŠA regiji, ki tega projekta niso podprle le moralno, ampak tudi finančno.

Razvoj turizma smo opredelili kot dolgoročno in novo alternativno dejavnost po zapiranju Premogovnika in eno od možnosti zanj našli na po rudarjenju lepo saniranih površinah na vzhodnem delu pridobivalnega območja. Skupaj s petimi partnerji smo ustanovili podjetje TRC Jezero. Pri razvojnih projektih se mnogokrat zatika in ob Velenjskem jezeru bo šele letos BTC Ljubljana začel graditi sprostitevno-zabavišni center, prepričan pa sem, da bodo kasneje tu nastali še drugi programi, ki bodo to območje zaokrožili s kvalitetno turistično in z rekreacijsko ponudbo.

Ustanovili smo tudi podjetje RGP, v katerem smo zaokrožili vse gradbene programe, ki jih je prej Premogovnik izvajal razdrobljeno.

Ustanovili smo podjetje Karbon, ki se ukvarja z ravnanjem s sekundarnimi surovinami, pa M2M za informacijske sisteme ter Jamo Škale v zapiranju z namenom transparentnega postopka zapiranja tega območja in pridobivanja sredstev za to.

Kasneje so nastale še družbe PV In-

vest za razvoj obstoječih in ustanavljanje novih delovnih mest, Sipoteh, Robinoks in Mikrotisk iz programov HTZ, PUP PV, v okviru zavoda ERI-Co pa je bilo ustanovljeno še podjetje EKONO.

Priznati moram, da sem zelo zadovoljen in ponosen, da so vse novo nastale družbe dobro vpete na trg in da vse poslujejo uspešno, ustvarjajo dobiček, kar je dobra popotnica za njihov nadaljnji razvoj in, seveda, ohranjanje obstoječih in ustvarjanje novih delovnih mest izven osnovnega procesa pridobivanja premoga. Seveda so nam lastniki naložili, da moramo v svoje razvojne načrte vključiti tudi privatizacijo vseh hčerskih družb. Privatizacija je zajela vse družbe, prodali nismo le invalidskega podjetja HTZ, ki bo vedno ostalo v sestavi matičnega podjetja, postopki pa bodo v bodoče morali biti dokončani še v družbah GOST in RGP.

Pomembno je tudi, da je razvoj tehnološkega procesa pridobivanja premoga v vsem tem obdobju tekel zelo intenzivno. Najbolj ponosni smo zagotovo lahko na to, da smo s tehnično-tehnološkimi ukrepi za 10 odstotkov povečali kurilno vrednost premoga, kar je bil izjemen dosežek. Veliko je bilo opravljenega dela tudi pri povečanju varnosti rudarjenja in humanizaciji vseh delovnih proce-

sov. Skrb za okolje v pridobivalnem območju premogovnika je bila v vsej zgodovini družbe zelo pomembna naloga in tudi na tem področju smo dosegli vse načrtane cilje.

V Premogovniku smo v podporo vsem tem procesom in za doseganje ciljev iz razvojnega načrta izpeljali številne razvojne projekte. Naj omenim, da smo uvedli nov informacijski sistem MFG/PRO, pomembna je celovita optimizacija procesov, ne zato, da bi se prešteli, temveč zato, da bi ugotovili, kako se najbolje organizirati za nadaljnji razvoj in potrebe razvojnega načrta.

Rudar: »Kako bi ocenili svojih skoraj pet let vodenja Premogovnika Velenje? Ste zadovoljni z doseženim, s položajem Premogovnika Velenje in njegovo prihodnostjo?«

Dr. Dervarič: »Z doseženim sem zelo zadovoljen. Rad bi se zahvalil vsem svojim sodelavkam in sodelavcem, sindikatu in svetu delavcev, da so v vsem tem obdobju znali razumeti uvajanje številnih sprememb in jih podpreti. Sicer nam ta projekt ne bi uspel.

Za podjetje je najpomembnejše, da smo delovanje Premogovnika podaljšali za 15 let – od leta 2025 na 2040. To nam je omogočil predvsem razvojni načrt TE Šoštanj z blokom 6, za katerega upam, da se bodo investicijska dela začela čim prej, kajti

to je za cel energetski sistem Šaleške doline in Slovenije največji projekt v zadnjih 30 letih.«

Rudar: »Komu pripisujete zasluge za sedanjí položaj Premogovnika – situaciji v energetiki in premogovništvu v svetu, večanju zavedanja pomena energetike v Sloveniji, politiki v Šaleški dolini, sodelavcem, sebi?«

Dr. Dervarič: »Perspektiva Premogovnika Velenje je bila pred petimi leti povsem drugačna, kot je sedanja. Bila je bistveno bolj depresivna. V zadnjem obdobju se je precej spremenila energetska situacija v Sloveniji, Evropi, prišli smo do konjunktura, ko je energija potrebna in so cene zelo zrasle. To je bistveno prispevalo k sedanjemu, zelo dobremu položaju Premogovnika v slovenski energetiki.

Pri tem ne smemo pozabiti, da so vsi moji naporí in naporí mojih sodelavcev v preteklih petih letih obrodili zelo dobre sadove. Nenazadnje, znamo kljub zniževanju stroškov poslovati pozitivno. To je stvar, ki jo bo treba početi tudi v prihodnje; stroške bo treba še naprej zniževati, da bo ostanek prihodka v podjetju večji. Podjetja, ki imajo dobiček, tudi lažje načrtujejo in zaokrožajo svoje investicijske projekte. Podjetje, ki ima dobiček, ima v družbi drugačen položaj od stalnega ali systemskega izgubaša.«

Rudar: »Kako gledate na razvoj podjetja od leta 1981, ko ste se v njem zaposlili, do danes?«

Dr. Dervarič: »V 26 letih je tehnološki proces pridobivanja premoga doživel zelo velike pozitivne spremembe, izjemni razvoj pri vseh glavnih in podpornih procesih - mehanizaciji, avtomatizaciji, humanizaciji in varnosti pri delu, izboljševanju varnostnih sistemov.

Danes je Premogovnik Velenje v tehničnem in tehnološkem smislu med vodilnimi premogovniki v Evropi. Njegova cena je v primerjavi z drugimi premogovniki med najnižjimi, in to pomeni, da ima družba s tako ceno in takim potencialom dobre razvojne možnosti, kajti odzvala se bo lahko tudi v obdobjih recesije, ne le v obdobju konjunktura.

V vsem tem obdobju me je najbolj prizadela nesreča v februarju 2003, ko smo izgubili dva sodelavca, več pa je bilo poškodovanih. Rudarska nesreča je bila v premogovniku zmeraj tragedija, ko nas kljub številnim varnostnim ukrepom premaga narava.

Moram reči, da so bili to moji najtežji trenutki v podjetju. Prepričan sem, da smo vsi iz tiste nesreče potegnili več pozitivnih razvojnih korakov na odkopih. V jami smo, med drugim, uvedli posebne dihalnike, ki se danes kažejo kot učinkovito sredstvo, da se lahko rudarji ob povečanih koncentracijah plinov zatečejo k njim in si nato v miru namestijo izolacijske aparate za umik iz jame.«

Rudar: »Imate kakšen nasvet, sporočilo za svojega naslednika in zapo-

slene v Premogovniku?«

Dr. Dervarič: »Dr. Milan Medved je sposoben gospodarstvenik. To je nedvomno dokazal pri svojem delu v Premogovniku Velenje, še posebej pa v Holdingu Slovenske elektrarne. Smelo nadaljuje delo pri razvojnem načrtu, ki sva ga dostikrat snovala skupaj, saj je bil zadnji dve leti predsednik nadzornega sveta družbe.

Prepričan sem, da bo dr. Medved znal svoje delo opraviti dobro, saj ima v podjetju ob sebi sposobne in pridne zaposlene, z ustreznimi znanji.

Premogovniku Velenje želim v prihodnje kontinuirano proizvodnjo, kot smo jo zastavili v razvojnem načrtu, rudarjem veliko sreče pri delu v jami in vsem veliko poslovnega uspeha.«

Rudar: »Kako boste nadaljevali svojo delovno pot?«

Dr. Dervarič: »Od 1. januarja letos sem zaposlen na Naravoslovno-tehniški fakulteti Univerze v Ljubljani kot univerzitetni predavatelj. Povezovanje znanosti in prakse je osnovna značilnost odličnih podjetij in Premogovnik Velenje to je.

NTF in Premogovnik Velenje že desetletja uspešno sodelujeta in prepričan sem, da bomo skupaj izvajali še veliko razvojno-raziskovalnih projektov. Tudi na ta način bomo prispevali kamenček v mozaik bodočih uspehov Premogovnika Velenje.«

Diana Janežič

SREČANJE DIREKTORJEV PREMOGOVNIKA VELENJE

Direktor in tehnični direktor Premogovnika Velenje, dr. Milan Medved in mag. Marjan Kolenc, sta se 17. januarja srečala z nekdanjimi direktorji družbe.

Srečanja so se udeležili Slavko Janežič, direktor od 1974-80, mag. Franc Avberšek, direktor od 1988-92, dr. Franc Žerdin, direktor od 1992-2002 in dr. Evgen Dervarič, direktor od

2002-2007. Udeležbo je opravičil Ludvik Mali, direktor od 1966-74, Alojz Diacci, ki je bil direktor v obdobju 1980-88, pa je že preminil.

Pogovor je tekkel predvsem o razme-

rah, ki so vladale v času delovanja posameznih direktorjev, pa tudi o problemih, ki so težili podjetje v posameznih obdobjih. Ugotovili so, da je vsako obdobje imelo svoje poseb-

Srečanja so se udeležili od leve spredaj mag. Franc Avberšek, dr. Milan Medved, mag. Marjan Kolenc, zadaj dr. Evgen Dervarič, Slavko Janežič in dr. Franc Žerdin.

nosti, težave.

Dr. Medved se je za organizacijo srečanja odločil predvsem, ker je želel o trenutnem položaju Premogovnika Velenje, pa tudi o splošni energetski situaciji v državi razpravljati z ljudmi, ki so opravljali enako funkcijo, kot jo sedaj on, v preteklosti.

Srečanje je ocenil za pozitivno, tako pa so menili tudi drugi direktorji, ki vsi še vedno pozorno spremljajo dogajanja v Premogovniku Velenje in v zvezi njim ter so veseli dobrega položaja družbe.

Dr. Franc Žerdin: »Intenzivno spremljam dogajanje v Premogovniku Velenje ves čas, odkar nisem več zaposlen v njem. Vesel sem podatkov, kaj se v podjetju dogaja, vesel sem, da je klima v zvezi s podjetjem pozitivna, da podjetje tudi meščani Velenja jemljejo kot svoje in da je dialog z lokalno skupnostjo dober. Želim, da bi s tem tempom nadaljevali. Vsem zaposlenim voščim veliko dobrega in nič nesreč!«

Slavko Janežič: »Vedno sem vesel, ko prejmem Rudarja in ga ne le preberem, temveč preštudiram. Skozenj zasledujem dogajanja v podjetju, potem vse to še enkrat premeljem v stikih s kolegi iz Premogovnika. Tako si ustvarim sliko, kaj se dogaja in kako stvari stojijo.

Veseli me, da premog kot energetski vir dobiva ne le na veljavi, ampak tudi na ceni. To je povsem drugačna situacija, kot je bila v »mojih« časih, ko smo slišali le pripombe, da premog ni nič vreden in da je treba premogovnik zapreti.

Želim, da bi bil premog še naprej iskan, predvsem pa, da bi ga pridobivali brez nesreč ter v zadovoljstvo zaposlenih in nas ostalih, ki koristimo energijo. Vsem želim sreče, zdravja in zadovoljstva v novem letu.«

Mag. Franc Avberšek: »Večine svojega časa ne preživim v Šaleški dolini, ampak pri delu v rudniku urana Žirovski vrh v zapiranju ter v pove-

zavi z njim. Vendar berem Rudar, Naš čas, poslušam Radio Velenje, se pogovarjam z Velenjčani, redno prihajam na prireditve ob dnevu rudarjev.

Vesel sem vsakega dobrega rezultata v Premogovniku Velenje tako kot tudi v Šaleški dolini. Kolektivu želim vse najboljše, rudarjem pa delo brez nesreč.«

Dr. Evgen Dervarič: »Premogovnik Velenje je odlično podjetje, ima dobre razvojne načrte, predvsem z blokom 6 v TEŠ. Posebej pa smo lahko zadovoljni s tem, da smo premaknili konec odkopavanja premoga z leta 2025 na 2040, in tako zagotovili delo še eni generaciji rudarjev. Vsem želim srečno!«

dj

V PREMOGOVNIŠTVU ZNANJE VELIKO ŠTEJE

»Izobraževanje in vzgoja mladih ljudi sta izjemno pomembni poslanstvi. Njuna uspešnost je temelj naše skupne bodočnosti. V Premogovniku Velenje želimo biti tesno povezani z lokalnim okoljem in čutimo soodgovornost tudi za prihodnost mladih.«

S takšnim razmišljanjem je bilo pospremljeno vabilo ravnateljem šol v Velenju, Šoštanju in Šmartnem ob Paki na srečanje, ki ga je podpisal direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved. Zbrali so se 16. januarja domala vsi povabljeni. Prišli so ravnatelji osnovnih šol iz omenjenih občin, glasbene šole Velenje ter šol Šolskega centra Velenje.

Navdušeni nad povabilom in zadovoljni še bolj, ko jim je dr. Medved postregel z aktualnimi podatki o poslovanju Premogovnika Velenje v letu 2007 in njegovih načrtih do leta 2040, tudi glede potreb po novih kadrih.

»Vi ste tisti, ki imate v rokah naše bodoče kadre in za nas je sodelovanje med izobraževalno sfero in gospodarstvom zelo pomembno,« je uvodoma dejal **dr. Medved**.

»Da dajemo v našem podjetju izobraževanju velik pomen, dokazujejo tudi priznanja, ki jih prejemo za delo na tem področju. Lani smo tretjič zapored dobili priznanje TOP 10 za sistematično vlaganje v izobraževanje zaposlenih, izobraževanje je pri nas vrednota, nenehno skrbimo za ažurnost znanj in veščin zaposlenih.

Premogovnik Velenje spada med najsodobnejše premogovnike v Evropi in svetu. Sodobna oprema pa je neučinkovita brez usposobljenih delavcev. Šolski sistem daje osnovna znanja in strokovno izobrazbo, v podjetju pa nato sodelavcem nudimo specialistična znanja, ki jih je treba nenehno dopolnjevati, nadgrajevati,« je dejal dr. Medved.

Poudaril je, da smo lani v podjetju razpisali dve štipendiji za študente

katerekoli študijske smeri pod naslovom Energija znanju – znanje energiji, in naleteli na dober odziv. »Celo tako dober, da bomo podelili tri štipendije, in sicer za odlične prijave, vezane na zelo različne načine na energijo v najširšem pomenu, iz občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki.

Razmišljamo tudi o skladu za takšno štipendiranje, saj želimo spodbuditi inovativnost med mladimi, pa tudi, da bi se vračali v to okolje in ga bogatili s svojim znanjem, idejami,« je še dejal direktor.

VZORČNI PRIMER SODELOVANJA

Med udeleženci se je nato razvila živahna razprava, v kateri so želeli izvedeti še več podrobnih podatkov o načrtovanih investicijah Premogov-

Ivan Kotnik

Darko Lihteneker

Irena Poljanšek - Sivka

nika Velenje, načrtih pri zaposlovanju, razvoju povezanih družb. Nekateri udeleženci pa smo prosili za njihovo oceno srečanja in siceršnjega sodelovanja s Premogovnikom Velenje!

Ivan Kotnik, direktor Šolskega centra Velenje: »Šolski center Velenje vzorno in vzorčno sodeluje s Premogovnikom Velenje, ki je tudi naš soustanovitelj, in njegovimi povezanimi družbami. To vedno poudarjam tudi v širšem okolju in marsikdo nam takšno partnerstvo zavida. Pričakujemo, da bomo tudi z družbami v sistemu Premogovnika vzpostavili še boljše sodelovanje, saj nam to narokuje trg.

Tokratno srečanje z vašim direktorjem lahko le pozdravim. S takšnimi srečanji bomo socialno partnerstvo na področju vzgoje in izobraževanja še bolj negovali, predvsem pa udeležali, in to za enega najpomembnejših produktov šolskega centra, to so uporabna znanja.

Podatki o načrtovanem razvoju Premogovnika, ki smo jih slišali na srečanju, so dragoceni in jih bomo prenesli tudi v šolo. Uporabili jih bomo pri usmerjanju mladih v poklice. V bodoči SAŠA regiji bosta Velenje in Šaleška dolina središči dogajanj, pri tem pa morata vzgoja in izobraževanje odigrati svojo pomembno vlogo.«

Darko Lihteneker, vodja urada za negospodarske dejavnosti MO Velenje in ravnatelj Medpodjetniškega

Dr. Milan Medved je ravnateljem šol predstavil poslovanje in načrte Premogovnika Velenje, s poudarkom na potrebah po novih kadrih.

izobraževalnega centra: »Zahvaljujem se dr. Medvedu za organizacijo srečanja predstavnikov vseh institucij v Velenju, Šoštanju in Šmartnem ob Paki, ki pripravljajo naše otroke za nadaljnjo pot v življenju.

Z vidika MIC je Premogovnik Velenje naš zelo velik partner in povezane družbe GOST, PV Invest, HTZ IP so naši pravi sodelavci. Skupaj z njimi sodelujemo pri številnih projektih, v prihodnjih letih pa bomo to lahko le še nadgradili. Že sedaj vidimo sodelovanje na področju varčne rabe energije, razvoja fotovoltaike. Kot državni izobraževalni center smo zavezani k izobraževanju na vseh teh področjih.

Srečanje lahko pohvalim tudi z vidika MO Velenje. Industrija je stopila do naših vrat, to je do tja, kjer je treba starše in otroke usmerjati v prave poklice, da bodo otroci zaposljivi. Premogovnik je s svojimi družbami lahko velik generator možnosti za poslovanje.«

Irena Poljanšek-Sivka, ravnateljica OŠ Šalek in vodja kolegija ravnateljev osnovnih šol: »Vsi ravnatelji imamo v svojih letnih delovnih načrtih zastavljene pomembne smernice, v katerih navajamo dobro sodelovanje z okoljem. Pri tem nimamo v mislih le družbenih organizacij, ampak tudi gospodarstvo. Zato smo bili res veseli povabila direktorja Premogovnika Velenje na srečanje, saj je to odlična priložnost za izmenjavo mnenj, izkušenj.

Tako smo tudi iz prve roke dobili in-

formacije o delovanju Premogovnika. Veliko staršev naših otrok je zaposlenih v tej družbi. To srečanje je svetla izjema in svetli primer dobrega sodelovanja in povezovanja. Želimo si, da bi se še kakšen gospodarstvenik odzval na podoben način.

Srečanje je pokazalo, da ima Premogovnik zelo dobro vizijo za svoje delo in v njej se vidimo tudi mi, zlasti na področju poklicnega usmerjanja otrok pa na področjih kulture, športa in še kje. Tudi takšna srečanja pripomorejo, da bo šola še kvalitetnejša in da bomo bolj vpeti v lokalno okolje.«

Majda Zaveršnik-Puc, ravnateljica OŠ Šoštanj: »Takšna srečanja so za razvoj naše doline zelo pomembna, saj izmenjamo mnenja, izvemo, kako delajo in živijo drugje, še več, izvemo, kam se bo vrtelo kolo izobraževanja in gospodarstva v prihodnje.

Povezava Premogovnika Velenje in Šoštanja je specifična zaradi skupne zgodovine, posebej pa glede naše šole, za izgradnjo katere je velik delež prispeval Premogovnik.

Podatki o viziji Premogovnika vplivajo na našo šolo na dva načina. Povedo nam, kam usmerjati naše učence, za kaj jim zbuja zanimanje in kako jim pomagati iskati pot v življenju. Drug vpliv pa zadeva vse nas. To je ozaveščenost, da smo del Šaleške doline, da jo moramo spoštovati in da moramo vse, kar imamo, negovati za bodoče rodove.«

Diana Janežič

Majda Zaveršnik - Puc

IZOBRAŽEVANJE KOT IZZIV

V Premogovniku Velenje je v tem šolskem letu v študij ob delu vpisanih 58 sodelavcev. Želimo jim uspešen študij pa veliko volje in energije. Oboje bodo potrebovali, vsaj tako trdijo naši tokratni sogovorniki, ki so študij že uspešno sklenili in so zadovoljni s svojo odločitvijo za ponovno učenje.

Metka Marič, vodja turistične agencije GOST v TRC Jezero, je aprila lani na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru, smer marketing, zagovarjala nalogo Marketinški vidiki razvoja SA-ŠA regije. Pridobila je naziv diplomirana ekonomistka. Zakaj se je odločila za študij? Metka Marič: »Pred leti sem končala višješolski program, ki pa sem ga kasneje nadgradila z vpisom v visokošolski program. Za študij ekonomije sem se odločila zaradi možnosti izbire med mnogimi smermi. Smer marketing sem izbrala, ker je to področje najbližje naravi mojega dela.

Znanje, ki sem ga pridobila v času študija, sem lahko prenesla v prakso ter izkušnje iz prakse povezala s teorijo.

Znanje, ki smo si ga pridobili skozi šolanje in na delovnih mestih, je zaradi hitrih sprememb na trgu potreb-

no nenehno nadgrajevati. Učimo se celo življenje, zato nikoli ni prepozno, da se odločimo za dodatno izobraževanje, saj je znanje lahko ključ do uspešnih sprememb.«

Teja Gorogranc je finančni knjigovodja v GOST-u. Novembra lani je na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru, na visokošolski strokovni smeri poslovna ekonomija, zagovarjala diplomsko nalogo z naslovom Internetno bančništvo za prebivalstvo na primeru Abanet. Postala je diplomirana ekonomistka.

»Danes je dobrodošlo čim več znanja, zato sem se odločila za nadaljevanje šolanja, in to ob delu. Študijske obveznosti sem prvo leto tekoče opravljala, potem pa me je rojstvo otroka precej upočasnilo, in sem diplomirala po šestih letih študija. Bilo je res naporno, saj sem se po delu najprej posvetila otroku, ponoči pa

študiju in tudi ves prosti čas sem namenjala učenju. A ni mi žal, da sem stopila na to pot.

Zavedam se, da je pomembno pridobivati nova znanja, zato že razmišljam, da bi vpisala še univerzitetni študij. Nova znanja lahko s pridom uporabljam pri delu, nasploh pa menim, da sem z več izobrazbe tudi bolj zaposljiva. Ker imam še veliko let dela pred seboj, bom lahko z višjo izobrazbo izbrala še kakšno drugo možnost za delo.«

Samo Mernik je konec leta 2007 na Visoki komercialni šoli v Celju z uspešnim zagovorom diplomske naloge Izbor dobavitelja z javnim razpisom v podjetju Premogovnik Velenje, d.d., pridobil naziv diplomirani ekonomist.

17 let je nabavni referent v komercialni službi. Po osnovnem poklicu je strojni tehnik, a je pri sedanjem delu

Metka Marič

Teja Gorogranc

Samo Mernik

v praksi osvojil mnogo ekonomskih znanj. S teorijo jih je povezal v zadnjih petih letih - najprej na višji komercialni šoli v Mariboru, zdaj pa še nadgradil na visoki stopnji.

K odločitvi za študij ob delu ga je vodil osebni izziv. Ugotavljal je, da ima kot strojni tehnik pri svojem delu v komerciali premalo izobrazbe, poleg tega so se z globalizacijo trga začele pri nabavi odpirati druge razsežnosti. »Včasih je bilo za obvladovanje sveta dovolj obiskati kakšen sejem, danes je tu splet. Spo-

znal sem tudi smiselnost povezav med različnimi oddelki, znanji,« je povedal Mernik.

S študijskim programom je bil zelo zadovoljen, saj je poslušal praktične strokovne predmete, kot so pogajanja, finance, upravljanje s človeškimi viri, poslovanje, komuniciranje, ob tem pa spoznal tudi nova orodja in tehnike.

Študij je potekal gladko in vesel je, da ga je uspešno sklenil. Zato, ker je konec študijskih naporov in ker ima sedaj nova znanja za še bolj uspe-

šno, kvalitetno delo.

Študij ob delu pa je 17. januarja končala tudi **Mateja Knez** z gospodarskega področja, ki je na Višji strokovni šoli Doba v Celju uspešno opravila diplomski izpit za komercialista. Zagovarjala je diplomsko nalogo z naslovom »Kriteriji izbora dobaviteljev v Premogovniku Velenje«.

Vsem trem sodelavkam in sodelavcu iskreno čestitamo!

Diana Janežič

ZDAJ TUDI DIJAKI NA PRAKSO V TUJINO

Študentska izmenjava praks v tujini je že dolgo znana. S pilotnim projektom EU Pro Mobility pa naj bi tudi srednješolska mladina določen del usposabljanja opravila v tujini. Namen projekta je v praksi preizkusiti zmogljivosti evropskih šolskih sistemov za priznavanje v tujini osvojenih znanj in kompetenc na srednješolskem nivoju.

Nosilec projekta je gospodarska zbornica Avstrije, partnerja pa sta bavorska in slovenska obrtna zbornica. V Sloveniji je v projekt vključen le Šolski center Velenje, in sicer na eni strani s ponudbo dijakov, ki bi se te izmenjave lahko udeležili, na drugi strani pa z možnostmi, da sprejme dijake iz tujine. Cilj ŠCV je to možnost vključiti tudi v svojo konkurenčno prednost.

Kot je projekt predstavil **Janko Pogorelčnik**, ravnatelj poklicne in tehniške strojne šole, naj bi vsako usposabljanje v podjetjih v tujini trajalo vsaj mesec. Prva udeleženca sta bila Blaž Cvikel in Nejc Robar, dijaka 5. letnika te šole, programa 3+2, ki sta prakso opravljala od 25. oktobra do 21. novembra lani v St. Pöltnu, 380 km iz Velenja.

V januarju so na usposabljanju v Avstriji, v Celovcu, trije dijaki elektro šole, v marcu pa jih bo več iz vseh šol ŠCV odšlo na prakso v različna

podjetja v Avstriji in Nemčiji. Iz tujine pa bo tudi v Velenje prišlo precej dijakov.

»Zanimanje med dijaki za takšno prakso je zelo veliko. Ciljna skupina so dijaki tretjih letnikov tehničnih šol in prvih letnikov programov 3+2. Dobro je, da so polnoletni, ni pa to pogoj, druga kriterija za izbor sta uspešnost v šoli, disciplina.

Dijaki, ki mesec manjkajo v šoli, morajo nato do konca šolskega leta manjkajoče obveznosti opraviti, pridobljena znanje in praksa v tujini pa se jim priznata na različne načine, pri strokovnem predmetu oziroma pri eni strokovni enoti poklicne mature.

Število dijakov za izmenjavo ni določeno, v šolskem centru pa prakticiramo enako število naših dijakov v tujini in sprejetih iz tujine. V Velenju opravljajo prakso v večjih podjetjih, ki so jih pripravljena sprejeti,« je še pojasnil Pogorelčnik.

DRAGOCENE DELOVNE IN ŽIVLJENJSKE IZKUŠNJE

Nejc Robar in Blaž Cvikel sta 14 dni poslušala pouk v tehnični šoli, 14 dni pa sta bila na praksi v podjetju Voith Paper, ki je del velike mednarodne korporacije, izdeluje pa stroje za papirno industrijo. V St. Pöltnu je 700 zaposlenih, 600 jih dela v pisarnah kot projektanti, razvojniki, 400 novih patentov prijavijo na leto. Tako sta predstavila podjetje.

Nejc je delal na področju marketinga, kjer je princip dela takšen, da so posamezni zaposleni zadolženi za izvedbo naročila določenega dela stroja: izdelati je treba načrt, ponudbo in izvesti naročilo. Tako nalogo je imel med drugim tudi Nejc, poleg tega pa je opravljal tudi različne naloge v drugih oddelkih.

Blaž je delal v oddelku za odpravo težav pri različnih strojih. Napako je bilo treba locirati in izdelati rešitev

Blaž Cvikel, levo, in Nejc Robar sta na praksi v Avstriji pridobila dragocene delovne in življenjske izkušnje.

za njeno odpravo. Seveda, v ustreznem računalniškem programu. Sistem Blaževe in Nejeve prakse v tujini je bil: »Skočil si v vodo, nauči se plavati!« Nejcu je to ustrezalo. »Nihče me ni vprašal, če stvari znam, in mi jih podrobno razlagal. Dobil sem nalogo, programe, rok za izdelavo in sem delal. Imel sem literaturo za računalniške programe v nemščini, za nasvet pa sem lahko

vprašal mentorja, drugi zaposleni so naju jemali kot pomoč, ne kot mošnjo. Všeč mi je bilo, da so zaposleni v večini mladi, pod 30 let starosti, od vseh pa se pričakuje veliko inovativnosti.«

Dela je bilo toliko, da sta z njim nadaljevala tudi v katoliškem dijaškem domu, v katerem sta stanovala, pa saj, sta poudarila, kaj drugega tudi ni bilo početi. V centru mesta ni bilo

niti kavarne, predvsem pa ne njunih vrstnikov.

Nejc je komuniciral v nemščini, čeprav se nemškega jezika ni učil v šoli, ampak je samouk. S televizije, je pojasnil. Blaž je komuniciral v angleščini, kar je bilo pri pestri narodnostni sestavi zaposlenih normalno.

Namen prakse v tujini je bil, po njunem, v celoti dosežen. Odnosla sta veliko znanja, praktičnega in teoretičnega, dopolnila znanje jezika, dobila izkušnje za delo v poklicu in tudi povsem življenjske. Seznanila sta se z zaupnostjo podatkov v podjetju, spoznala pa tudi dokaj zanimiv način življenja prebivalstva, tudi mladih, strogo versko vzgojo, drugačne vrednote, kot jih imamo v Sloveniji.

Delo, ki sta ga opravljala, jima je bilo zanimivo, vendar v takšnem podjetju ne bi delala. »Raje bi se zaposlila v Premogovniku Velenje,« sta zatrdila v en glas, saj jima nudi dobre razmere za šolanje – štipendijo in druge ugodnosti – ter dober praktični pouk. Sicer pa bosta Blaž in Nejc najprej še nadaljevala šolanje, oba v strojništvu.

Diana Janežič

JESeni V VELENJU DVE NOVI FAKULTETI

V šolskem letu 2008/09 se bodo redni ter tudi izredni študenti imeli možnost vpisati v nove - v Slovenji edine tovrstne študijske programe na Fakulteti za energetiko v študijski program energetika na visokošolski strokovni, univerzitetni ter magistrski stopnji, na Visoki šoli za varstvo okolja pa v visokošolski študijski program varstvo okolja in ekotehnologija.

FAKULTETA ZA ENERGETIKO

Fakulteta za energetiko je članica Univerze v Mariboru. Ustanovljena je bila v juniju 2006, študijski programi 1. in 2. bolonjske stopnje so na Svetu RS za visoko šolstvo bili akreditirani v

novembru 2007. V izdelavi je doktorski študijski program, predvidoma bo vpis v ta program možen v šolskem letu 2009/2010. Diplomanti študijskih programov **energetika** bodo, v odvisnosti od izbrane stopnje izobra-

ževanja, pridobili potrebna znanja za opravljanje zahtevnih tehnoloških ter vodstvenih nalog s področja energije. Izbrali bodo lahko specializacijo za hidro ali termo energijo, jedrsko energijo, alternativne vire energije ali

ekologijo v energetiki.

Izobraževati se bo možno v Krškem ali v Velenju. Do konca leta 2009 bodo v Velenju (v stari termoelektrarni) in v Krškem izgrajeni manjkajoči laboratoriji za vaje.

V Velenju bomo v okviru Centra za energetske študije in raziskave izvajali tudi raznoliko energetske raziskovalno-razvojno dejavnost, ki bo po obnovitvenih delih v stari elektrarni prerasla v Inštitut za energetiko.

Dodiplomski visokošolski strokovni študijski program energetika, 1. bolonjska stopnja, bo trajal 6 semestrov. Ovrednoten je s 180 kreditnimi točkami, naziv diplomantov bo dipl. inž. energetike (VS). Vpisnih mest bo 80, od tega 40 v Velenju in 40 v Krškem. Na obeh lokacijah bo omogočen vpis tudi izrednim študentom, 20 v Velenju in 20 v Krškem.

Univerzitetni študijski program energetika, 1. bolonjska stopnja, bo trajal 6 semestrov. Ovrednoten je s 180 kreditnimi točkami, naziv diplomantov bo dipl. inž. energetike (UN). Tudi za ta program bo za redne študente na razpolago 80 vpisnih mest, 40 v Velenju in 40 v Krškem. Na obeh lokacijah se bodo lahko vpisali tudi izredni študenti, 20 v Velenju in 20 v Krškem.

Magistrski študijski program, 2. bolonjska stopnja, bo trajal štiri semestre. Ovrednoten je s 120 kreditnimi točkami, naziv diplomantov bo mag. inž. energetike. Za redne študente bo v tem šolskem letu razpisanih 40 mest, 20 v Velenju in 20 v Krškem.

Analize, ki smo jih pridobili avtorji navedenih študijskih programov, kažejo na izjemno visoko zaposljivost diplo-

mantov, dober odziv gospodarskih družb pričakujemo tudi pri štipendiranju. Podrobnejše informacije o vpisu, načinu študija ter študijskih programih je možno pridobiti na spletni strani fakultete: www.fe.uni-mb.si in v prostorih dekanata v Krškem, Hočevarjev trg 1 ali od 1. februarja tudi na Trgu mladosti 2, Velenje.

VISOKA ŠOLA ZA VARSTVO OKOLJA

Visoko šolo za varstvo okolja je v letu 2006 ustanovilo Regijsko študijsko središče Celje. *Visokošolski dodiplomski študijski program varstvo okolja in ekotehnologija, 1. bolonjska stopnja*, je bil na Svetu RS za visoko šolstvo odobren oktobra 2007.

Ustanovitev Visoke šole za varstvo okolja so omogočile občine Savinjske statistične regije, obe območni gospodarski ter območne obrtne zbornice.

V izdelavi je magistrski študijski program, predvideni vpis v ta program bo po pridobitvi akreditacije.

Diplomanti študijskega programa se bodo zaposlovali v podjetjih, ki že ali še bodo zagotavljala okolju prijazno tehnologijo, ki se ali se bodo ukvarjala z odstranjevanjem in predelavo odpadkov, v kmetijstvu, gozdarstvu, institucijah za presojo vplivov na okolje, upravnih in nadzornih službah ter povsod tam, kjer bo treba skrbeti za izvajanje okoljevarstvenih standardov.

Dodiplomski visokošolski strokovni študijski program varstvo okolja in ekotehnologija, 1. bolonjska stopnja, bo trajal 6 semestrov. Ovrednoten je

Ob odprtju prostorov dekanata Visoke šole za varstvo okolja ter Fakultete za energetiko s Centrom za energetske študije in raziskave v Velenju v četrtek, 31. januarja, je Premogovnik Velenje doniral 5.000 EUR za ustanovitev knjižnega fonda.

s 180 kreditnimi točkami, naziv diplomantov bo dipl. ekotehnolog (VS). Izbirati bo mogoče med moduli: ohranjanje narave, raba in varstvo tal, okolje in zdravje ali okolje in industrija.

V študijskem letu 2008/2009 je razpisanih 50 vpisnih mest za redne ter 50 vpisnih mest za izredne študente. Tako redni kot izredni študij bosta potekala v Velenju, vaje bodo študentje opravljali v zelo dobro opremljenih laboratorijih ekološkega inštituta ERICo ter v Komunalnem podjetju Velenje.

Tudi za diplomante tega študijskega programa je ugotovljena visoka stopnja zaposljivosti, nakazuje se tudi dober odziv pri štipendiranju.

Podrobnejše informacije o vpisu, načinu študija ter študijskem programu lahko pridobite na spletni strani Visoke šole: www.vsvo.si ali od 1. februarja na dekanatu šole, Trg mladosti 2, Velenje.

Doc. dr. Franc Žerdin,
v. d. prodekana Fakultete
za energetiko ter predsednik
Sveta RŠS Celje

TRI ŠTUDENTKE ZAORALE LEDINO

V Premogovniku Velenje smo jeseni pod naslovom Energija znanju – znanje energiji razpisali dve štipendiji za raziskovalno nalogo študentov iz Velenja in Šoštanja s kateregakoli študijskega področja, ki bi obravnavala energijo.

Na razpis je prispelo šest vlog, komisija v sestavi Božena Steiner, predsednica, ter člana Ludvik Golob in Franc Novak pa se je v januarju na podlagi sprejetih pravil odločila za podelitev treh posebnih štipendij. Prejele so jih tri študentke, in sicer:

- **Hana Sevšek** iz občine Velenje, študentka 3. letnika Akademije za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani za raziskovalno nalogo z naslovom: Sonce, neizčrpen vir obnovljive energije,

- **Mojca Andrejc** iz občine Šoštanj, študentka 2. letnika Pedagoške fakultete v Ljubljani za raziskovalno nalogo: Vzgajajmo za energijo v prihodnosti in

- **Anja Rak** iz občine Šmartno ob Paki, študentka 4. letnika Naravoslovno-tehniške fakultete v Ljubljani za raziskovalno nalogo: Pristop k varčevanju z energijo, gospodarjenje z energijo in varovanje okolja v papirništvu.

INVESTICIJA V ZNANJE

Podpisa štipendijske pogodbe z direktorjem Premogovnika Velenje dr. Milanom Medvedom sta se v petek, 25. januarja, udeležili Hana Sevšek in Anja Rak. Ob tej priložnosti jima je direktor kratko predstavil pomen energije in njene varčne rabe, razvojni načrt Premogovnika Velenje ter podjetje predstavil tudi kot družbeno odgovorno podjetje.

Dr. Medved: »Pri nas stroške za izobraževanje in usposabljanje zaposlenih obravnavamo kot investicijo. Zelo urejeno imamo področje kadrovske štipendij, saj želimo z njimi privabiti v poklice v rudarstvu zadostno število mladih, ki jih bomo tudi v prihodnjih letih potrebovali za

Čestitke direktorja Anji Rak (levo) in Hani Sevšek, Mojca Andrejc je imela ta dan izpit.

delo pri pridobivanju premoga. Letos pa smo se prvič odločili, da pri študentih iz lokalnega okolja spodbudimo razmišljanje o energiji v najširšem pomenu besede in raziskovalno delo, ki bo koristilo temu okolju ali družbi nasploh.

Vaše teme raziskovalnih nalog so nam bile všeč, saj so zelo aktualne in vodilne glede našega prihodnjega poslovnega življenja poleg pridobivanja premoga. Veliko naporov vlagamo v začetek delovanja na področju obnovljivih virov, kjer načrtujemo izgradnjo največje sončne elektrarne v Sloveniji, racionalna raba energije pa je tematika, ki je aktualna tako v Sloveniji kot v svetu.« Vse tri študentke so priznale, da je bil eden od motivov za prijavo na razpis denar, saj vse tri študirajo brez štipendije, na drugi strani pa jim je bila

izziv tudi ponujena tema – energija. Hana Sevšek se namerava v nalogi – izdelati jo je treba do konca tega leta – lotiti umeščanja sončnih elektrarn v prostor, Anja Rak bo obdelala načine za racionalno rabo energije v papirništvu, Mojca Andrejc, ki je vzporedno vpisana tudi na smeri sociologija na FDV, pa bo nalogo opravila v sodelovanju z učitelji in učenci osnovne šole Šoštanj. Študentkam je čestitala tudi predsednica komisije za izbor **Božena Steiner**, vodja Razvoja kadrov, in poudarila, da so omenjene štipendije še ena od oblik sodelovanja Premogovnika Velenje z visokošolskimi ustanovami, saj naši strokovnjaki sodelujejo z več fakultetami pri različnih diplomskih in raziskovalnih nalogah, projektih.

Diana Janežič

ANTON SEHER, 90 LET

19. januarja je v krogu svoje družine – žene Katke, hčera Alenke in Margarete, zeta Jožeta in vnukov Primoža, Tjaše in Andreje – praznoval 90 let Anton Seher, diplomirani montanist, avtor 1. in 2. dela knjige Zgodovina premogovnika Velenje.

Anton Seher se je rodil 19. januarja 1918 v Borovljah na Koroškem, kjer že stoletja živi Seherjev rod. Po plebiscitu so se Seherjevi preselili v Rajhenburg, kjer je njegov oče našel delo pri senovškem premogovniku. Tudi Antona je odraščanje v tem okolju navdihnilo za študij montanistike, ki ga je začel leta 1938.

Toda časi tik pred drugo svetovno vojno in med njo so kruto posegli v življenja ljudi in jim preprečili ali otežili doseči zastavljene cilje. Anton se je po priključitvi dela Slovenije Italiji znašel v drugi državi in ločen od svoje družine.

Težko se je prebijal skozi življenje in bil šibkega zdravja. Leta 1942 so ga odpeljali v taborišče Gonars, kjer je zbolel za grižo in dobil vnetje sklepov. Bolnega so fašisti poslali nazaj v Ljubljano, kjer je počasi okreval po bolnišnicah in pri dobrih družinah.

Po vojni se je vrnil na Senovo, začel pripravljati diplomu in jo leta 1947 zagovarjal. 1. maja 1947 se je zaposlil v senovskem premogovniku, še istega leta pa ga je beograjska direkcija premestila v Kakanj.

V Bosni in Hercegovini je nato služboval še v premogovnikih v Miljevinu pri Foči in v Mostarju. Povsod je opravljal odgovorne in zahtevne naloge tehničnega vodje in ravnatelja premogovnika, pri čemer ni bilo treba skrbeti le za odkopavanje čim več premoga, varnost pri delu, temveč reševati številne druge probleme premogovnika pa tudi kraja in ljudi. Leta 1964 se je vrnil v Slovenijo in se zaposlil v velenjskem premogovniku, kjer je najprej delal v tehničnem sektorju, nato pa je vodil planško-analitski sektor.

Službovanje je zaključil s pripravo dokumentacije za gradnjo Novih

Prelog. Upokojil se je 1. avgusta 1979.

Za predanost delu in uspešnost je prejel državno odlikovanje Red zaslug za narod s srebrnimi žarki.

Ti podatki zelo malo povedo o pravi Seherjevi naturi. Kot ga je nekoč v pogovoru z njim označil prof. Damijan Kljajič, direktor Muzeja Velenje, je Anton Seher tehnik s humanistično dušo.

Pri vsem, kar je počel v svoji stroki in tudi sicer v življenju, se je namreč vedno spraševal: »Zakaj, od kod, od kdaj, kako?« Zanimalo pa ga je domala vse in za vsako dejanje je skušal najti tudi vzrok.

Seherja zanima predvsem zgodovina. Po upokojitvi se je začel najprej intenzivno ukvarjati z zgodovino svoje in ženine družine. Daleč v preteklost je iskal in našel njune korenine. Nato se je lotil pisanja zgodovine premogovnika Senovo, kar ga je povleklo še v odkrivanje zgodovine kraja, celotne doline. Ob 190-letnici senovškega premogovnika je izšla njegova zgodovina, ogromno zbrana materiala o kraju in dolini še čaka pri Seherjevih doma.

Leta 1988 je začel zbirati gradivo za zgodovino velenjskega premogovnika. Leta 1995 je izšla prva knjiga, leta 1998 druga. Tretja je narejena do dveh tretjin, vmes se je začelo nabirati gradivo za četrto.

Seherjevo življenje je pestro, polno doživetij, srečanj z ljudmi, ki so v dobrem in slabem vplivali na njegovo razumevanje sveta, odraščanje, pridobivanje različnih znanj, raziskovanje, zapisovanje.

Kritičen je, a ne kritizerski, saj za vsako dejanje vsakega človeka skuša najti vzrok, ne kot opravičilo, temveč kot trezno razlago, razumevanje.

Natančnost, doslednost, temeljitost, sistematičnost in čut za jezik so Seherjeve značilnosti, ki mu tudi kradejo čas, ga nezavedno jezijo, ker dela, ki si ga je naložil, ne more opraviti »pravočasno«. In čas mu po svoje krade tudi neverjeten spomin, ki mu pri 90 letih še vedno kliče na dan številne podrobnosti, ljudi, dogodke.

Antona Seherja upravičeno imenujemo kronista slovenskega premogovništva. Z zbiranjem gradiva in njegovim ubesedovanjem v treh knjigah je pridal sicer le kamenček v zgodovino slovenskega naroda, a njegov cilj je vedno bil iztrgati pozabi dosežke slovenskih premogovnikov, ki so pomembno vplivali na razvoj Slovenije in življenja mnogih Slovencev.

Antonu Seherju iskreno čestitamo ob življenjskem jubileju!

Diana Janežič

VČLANITE SE!

Vse upokojene sodelavce poslovnega sistema Premogovnik Velenje obveščamo, da smo ustanovili in registrirali Klub upokojencev, kamor se lahko včlanijo upokojeni delavci Premogovnika in povezanih družb.

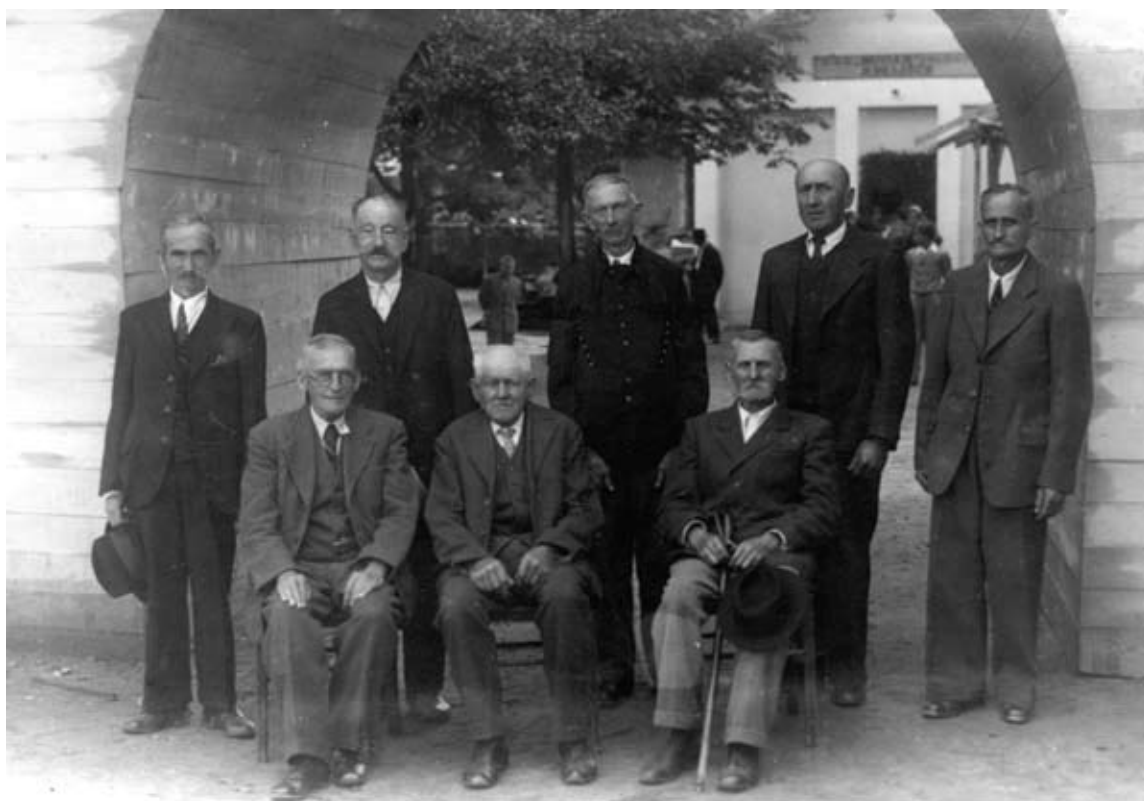
Vpis bo potekal pri recepciji v stekleni direkciji, Rudarska 6, Velenje, od **11. februarja do 20. februarja, vsak delovni dan med 8. in 12. uro**. Ob vpisu boste lahko dobili tudi dodatne informacije.

Program dela Kluba upokojencev bo sprejel občni zbor kluba po opravljenem vpisu, predvidoma konec februarja. Pri vpisu se boste lahko odločili tudi za koriščenje sindikalnih apartmajev (samo bivši člani sindikata Premogovnika Velenje) in programa športnega društva.

Letna članarina znaša:

oznaka	vrsta članarine	Cena
A	Klub upokojencev	4
B	Klub upokojencev in koriščenje sindikalnih apartmajev SPESS	5
C	Klub upokojencev in koriščenje programa Športnega društva	24
D	Klub upokojencev, koriščenje sindikalnih apartmajev SPESS in programa Športnega društva	25
E	Klub upokojencev in koriščenje programa Športnega društva za partnerja in otroke	48

Upravni odbor Kluba upokojencev

BILO JE NEKOČ ...

Naša sodelavka Milena Miklavžina nam je prinesla staro fotografijo iz domačega arhiva. Po spominu njene mame Štefanije Mlinar prikazuje sprejem najstarejših rudarskih upokojencev leta 1948 pri nekdanjem Rudarskem domu. Sedijo (od leve) De Costa, neznani rudar, Franc Mlinar, stojijo (od leve) Valenčak, Jan, neznani rudar, Vengust in Jakob Čekon.

So tudi v vaših predalih stari albumi z zanimivimi fotografijami? Posodite nam kakšno za objavo v Rudarju!

PRILOGA ŠPORTNEGA DRUŠTVA

UGODNOSTI ZA ČLANE ŠPORTNEGA DRUŠTVA V LETU 2008

8 DO 50 Odstotkov popusta za člane ŠD

BAZENSKE STORITVE:

TERME TOPOLŠICA
ZDRAVILIŠČE LAŠKO
TERME ZREČE-ROGLA
TERME OLIMIA
TERME DOBRNA
TERME ROGAŠKA
TERME PTUJ
HOTEL BARBARA FIESA
ŠRZ Rdeča dvorana

FITNESI:

TRC Jezero Velenje
Fitnes klub Skala Velenje
FIT AM d.o.o. Velenje

VSTOPNICE, TENIŠKE NALEPKE, SMUČARSKÉ KARTÉ

Smučarske karte /Golte, Rogla, Kope/
Teniške nalepke /TRC Jezero, igrišče Cota, Samo, AS Velenje/
Vstopnice /RK Gorenje, NK Rudar, atletika, skoki/

NAJEM IGRIŠČ:

TRC Jezero /mali nogomet, košarka, odbojka/
RDEČA DVORANA /squash, badminton, tenis, prosto plezanje/
AMTK vožnja z gokarti
SD MROŽ /prosto streljanje/

OSTALE UGODNOSTI:

Trgovina HERVIS Velenje /nakup nad 40€ - 8%popust/
Trgovina Tomas sport Velenje v nakupovalnem centru Špar /na nakup z gotovino 20% popust/
TOM SKI SERVIS – Tomo Gorišek s.p. Cesta II/26 Velenje /servis in montaža smuči – 10% popust/
NITROKS – specializirana športna trgovina Velenje v nakupovalnem centru Spar /od 10% do 15% popust/

AKCIJE ŠPORTNEGA DRUŠTVA V LETU 2008

AKTIVNI ODDIHI:

Kranjska gora /maj, december/
Umag ali Poreč /maj, oktober/
Družinski aktivni oddih /avgust/

ORGANIZIRANI POHODI:

Vinskogorska pot 2. del /januar/
Meškova pot /marec/
Velikonočni pohod Oplotnica – Trije Kralji /marec/
Goli Vrh /april/
Galetovec /maj/
Pohod bosih na Goro Oljko /junij/
Vajnež – Stol – Vrtača 2-dnevni izlet /junij/
Škrlatica ali Ojstrica 2-dnevni izlet /julij/
Tujina /avgust/
Loško – Zbelovska planinska pot /september/
Slime – Tamar /oktober/
Izlet v neznano /november/
Štefanov pohod /december/

TEČAJI:

Smučanje, deskanje /februar, december/
Plesni tečaj /februar, oktober/
Konjeniški tečaj /maj do oktober/
Plavalni tečaj /marec, oktober/
Teniški tečaj /april, november /
Teniški tečaj za otroke – počitniški dopoldnevi /julij, avgust/
Tečaj jadrnanja /julij, avgust, september/

TURNIRJI:

Teniški turnir – dvojice /februar, november/
Teniški turnir – posamezno /julij, september/
Golf turnir - /maj, oktober/
Turnir v odbojki na mivki /avgust/
Turnir v košarki – trojke /avgust/
Tekma v vožnji z gokarti /april, september/

AKCIJE:

Izlet z nočnim kopanjem v termah /marec, oktober/

Športni dan na smučeh - /december, marec/

Kolesarska transversala /maj do oktober/

Hoja na 2 km /maj, september/

Rafting /junij, september/

Splavarjenje po Dravi /junij/

Terme Olimia – Aqualuna – kopanje /julij/

Kolesarski vzpon Sleme /julij/

Smučanje tujina /december/

Enodnevno smučanje tujina /februar/

Športne igre /junij/

Zaključni ples /december/

PREVENTIVA:

Preventivni program – zimska sezona /jan.-feb., nov.-dec./

Bazen Velenje, Terme Topolšica, Bela dvorana fitnes

Preventivni oddih – letna sezona – /razpis bo v februarju/

Fiesa – preventivni oddih

Terme – medicinski preventivni oddih /maj, junij, september/

REKREACIJA IN TEKMOVANJA ZA ZAPOSLENE

Rekreacija v telovadnicah – razpored objavljen /oktober – april/

TRC Jezero – koriščenje igrišč /maj – september/

Tekmovanja med obrati – po predhodnih razpisih

KULTURA IN PUST PUSTI - KULTURA! PUSTNA KULTURA

Z začetkom februarja se približujemo slovenskemu kulturnemu prazniku, v čast spomina na našega največjega pesnika Franceta Prešerna. Torej, nekaj o kulturi.

Del kulture je tudi naša podoba in podoba podjetja. Premogovnik ima od lani novo celostno grafično podobo, s katero pripovedujemo, kdo smo, kakšni smo, z njo želimo biti opaženi, prepoznavni. Sedaj smo jo že sprejeli za svojo, uporabljamo jo s ponosom in vedenjem, da smo del uglednega slovenskega podjetja, ki ima jasno strategijo za prihodnost, ki jo podpirajo tudi lastniki. Smo družbeno odgovorno podjetje, ki se zaveda, da je pomemben dejavnik gospodarstva in razvoja te doline, da smo pomemben igralec v slovenski energetiki. Vse to je kultura.

Kultura niso samo knjige, poezija, koncerti, proslave. Kultura je marsikaj. Tudi tole. Samo mirno molčimo, pa bomo hitro videli, kako smešen je blebetač. Zapirajmo vrata, pa bomo videli, kakšen nemir in nadloge prinašajo nenehni obiski. Ne omejujmo se z mislijo, da imamo prav.

»Že dve leti sem svobodni umetnik - pisatelj,« pripoveduje znanu literat.

»In? Si že kaj prodal?« zanima znanca.

»Sem! Najprej avto, nato pa še stanovanje,« pojasni pisatelj.

Režiser ježno zakliče neboljlenemu igralcu: »Človek božji, kakšen dolgočas! Vi niste ustvarjeni za oder!«

»Vsa moja strast velja deskam!« užaljeno odvrne igralec.

»Potem se pa zaposlite v mizarskem podjetju!« je odločen režiser.

V mestni moderni galeriji pristopi ženska k uslužbencu galerije in mu reče: »Oprostite, iščem svojega moža. Ali mi lahko poveste, kje vi sijo akti?«

Glasbenik je na vhodna vrata v stanovanjski blok pritrdil listek z napisom: »Prodajam klavir!« Naslednji dan je bilo na listku pripisano: »Hvala Bogu!«

»Dobila sem novo ponudbo in od naslednjega meseca dalje bom pela v tujini!« se je ponosno pohvalila pevka. Kritiki pa ji je odgovoril: »Kako obzirno od vas, draga gospa!«

Kolega ogledujeta sliko in se pogovarjata. Eden pravi: »Le kaj predstavlja ta slika? Sončni vzhod ali zahod?«

Drugi pa že ve: »Siguren sem, da sončni zahod! Poznam slikarja, ki je narisal to sliko. On nikoli ne vstane tako zgodaj, da bi lahko videl sončni vzhod!«

Mlad igralec ponosno pripoveduje očetu: »Predstavlja si! Dobil sem vlogo v novem filmu. Igral bom moža, ki je že dvajset let poročen!« Oče ga tolaži: »Nič hudega, sine. Boš pač kdaj kasneje dobil vlogo, v kateri boš lahko tudi spregovoril.«

Vsaka podoba se spreminja. Včasih zaradi potrebe, drugič iz veselja

do maskiranja in zabave za pusta, s staranjem vsak dan po malem, velikokrat pa preprosto zato, ker tako želimo. Letošnji prvi dnevi februarja bodo prinesli tudi pustne norčije.

»Na včerajšnjem pustnem rajanju je bilo pa prav dolgočasno!« je rekla sedemnajstletnica svoji mami.

»Zakaj pa si se potem vrnila šele ob šestih zjutraj?«

»Ni bilo prave organizacije. Do petih zjutraj so iskali mojo obleko!«

Preobleka spremeni človeka.

»Moja sestra je tako fina, da se trikrat dnevno preobleče!«

»Moja je hujša. Preoblečejo jo tudi po petkrat!«

»Koliko je pa stara?«

»Osem mesecev!«

Tudi higiena spremeni človeka.

»Igor, vsaj enkrat se uredi, kot je treba, umij si zobe, obraz, očisti si ušesa, postrizi nohte in preobleči si spodnje hlačke!« reče mama svojemu sinu.

»Nočem! Tak hočem biti, kot je očka!«

Ježek pa je bil jezen. Tudi žalosten. S solzami v očeh je lezel dol s krtače in tožil: »Vsak se lahko zmoti, prav vsak!«

Pa vendar ni vedno najbolj pomembno vedeti, kdo so drugi. Važno je, da poznamo sebe. Naj vam tudi letošnji pust prinese veliko smeha.

Dragica Marinšek

ŽELIM SI RAZSTAVLJATI V PREMOGOVNIKU

Salih Biščić je strojnik, zaposlen v Premogovniku Velenje od leta 1983. Dela v Strojni službi jama kot strojnik VDL. Doma je iz Tuzle v Bosni in Hercegovini. Že v osnovni šoli je pokazal nadarjenost za slikanje in je svoje umetnine razstavljal na priložnostnih razstavah. Kljub odločitvi za tehnični poklic je svojo umetniško žilico negoval naprej. Danes je član Društva šaleških likovnikov. Slikanja se je učil pri akademskih slikarjih Milanu Todiču in Darku Slavcu. Slika akrile, akvarele, paste, poskuša se z grafiko in oljem na platnu. Motivi na njegovih slikah so mestne vedute, predvsem Pirana, portreti in tihožitja pa tudi konji.

☉ **Ali hranite kakšno stvar iz mladih let?** Hranim nekatere zvezke, v katere sem si zapisoval mnoge dogodke. So nekakšni dnevniki. Nihče, razen mene, jih še ni bral. Shranjeno

imam tudi svojo prvo fotografijo.

☉ **Katera je bila vaša najboljša ocena v osnovni šoli?** Petka. V osnovni šoli sem bil prav dober, izstopal pa sem pri likovni vzgoji. Osnovno in

srednjo poklicno šolo sem obiskoval v Lukavcu, ko sem prišel v Velenje, sem se za dve leti zaposlil v Plastiki, po odsluženju vojaščine pa v Rudniku lignita.

☛ **Kdo je na družinski sliki iz vaše mladosti?** Oče, mama in veliko otrok. Oče je imel svoje otroke, prav tako mama, imela pa sta še skupne. Med otroki sem po starosti jaz v sredini. En brat je že umrl, tudi oba starša. Bratje in sestre se srečujemo ob večjih praznikih. En brat dela v Premogovniku, nekaj jih je v Nemčiji, nekaj doma v Bosni in Hercegovini.

☛ **Na kaj pomislite, ko se odpravljate na delo?** Predvsem si želim, da bi delo vsak dan opravil varno. Kot voznik lokomotive opravljam dokaj nevaren poklic, prisoten sem v vseh področjih jame in možnosti, da gre kaj narobe, je veliko.

☛ **Kako bi predstavili svoje podjetje v dveh stavkih?** Ponosen sem, da sem zaposlen v Premogovniku Velenje. Razmere v podjetju in odnosi s sodelavci so enkratni, vsi se razumemo. Podjetje je zelo napredovalo. Če se spomnim razmer leta 1983, ko sem začel delati v jami, in jih primerjam z današnjimi, kar ne morem verjeti, kaj vse in kako zelo se je spremenilo.

☛ **Kakšen poklic ste si želeli pri desetih letih?** Po osnovni šoli sem se želel naprej izobraževati v slikanju. Ker imam rad tudi otroke, sem hotel postati učitelj likovne vzgoje, ampak za to ni bilo možnosti. Moral bi iti v Doboj ali Sarajevo. Ker je bila družina velika, je bilo treba hitro priti do poklica in denarja. No, zdaj pa ob poklicu slikanje negujem kot hobi.

☛ **Na koga ali kaj se pri svojem delu lahko najbolj zanesete?** Najbolj nase. Ker pa dobro poznam sodelavce, tudi nekaterim med njimi popolnoma zaupam. Ko dobimo nove sodelavce, jih predvsem poučujemo o varnem delu in jih vzgajamo, da bi tudi oni bili zanesljivi.

☛ **Kaj najraje delate, kadar nič ne delate?** Slikam. Poleti v naravi, pozimi doma. V bloku, kjer stanujem, sem odkupil kletni prostor, v katerem si zdaj urejum atelje. Najbolj si želim, da bi lahko imel razstavo svojih del v Premogovniku Velenje, morda ob dnevu rudarjev.

☛ **Katero besedo bi pripisali sebi: reklamacija, kulinarika, reinkarnacija, rekreacija? In zakaj?** Reklamacija - težave, pripombe rad razčistim

Salih ob svojih slikah Pirana

takoj in s tistim, ki ga zadevajo, v javnosti se ne pritožujem.

Kulinarika – rad jem. Žena dobro kuha in vsi radi jemo njeno hrano. Včasih kuham tudi jaz, ko je žena v službi, vendar bolj enostavne jedi.

Reinkarnacija – v to ne verjamem, tega si ne predstavljam. Ko je življenje konec, je konec. Zato živi sedaj, tukaj.

Rekreacija – kolo, pozimi sobno kolo. Mlajši sin trenira košarko in v lepem vremenu tudi midva malo zaigra. Sicer pa se rekreiram premalo.

☛ **Kje bi živeli, če bi se vam izpolnile sanje?** Življenja v Velenju sem se zelo navadil in ne bi več mogel živeti drugje. V Bosni imam zemljo, a me tja vlečejo le sorodniki, živeti pa ne bi več mogel v tistem okolju. Tu imam družino, prijatelje, službo.

☛ **V kateri kulturni ustanovi vas lahko največkrat srečamo?** V Galeriji Velenje, razstavišču v Šoštanju, Kulturnici, Knjižnici Velenje. Kot član Društva šaleških likovnikov dobivam vabila na različne razstave, in te si rad pogledam. Redno se udeležujem likovnih kolonij v Sloveniji in v tujini. Tudi sam razstavljam, tri do štirikrat na leto. Do sedaj sem imel številne razstave, tri tudi v tujini. Dvakrat sem bil nagrajen na Zlatih paletah v Mengšu in Slovenskih Konjicah.

☛ **Čim več daješ, tem več imaš. Se strinjate?** Da. Veliko podarjam slike v dobrodelne namene; nazadnje sem

eno podaril za dražbo v Bolnišnici Topolšica za nakup CT aparata. Rad podarim svojo sliko komu, za katerega vem, da jo bo znal sprejeti.

☛ **Kdo ali kaj vam v življenju največ pomeni?** Otroka in žena. Starejši sin ima 23 let in študira elektrotehniko v Mariboru. Zelo si želim, da bo pri študiju uspešen. Mlajši sin hodi v srednjo strojno šolo. Oba sta dobra učenca. Žena mi nudi vso podporo pri slikanju, za katerega porabim veliko časa, zato je pomembno, da me doma pri tem mojem hobiju razumejo, podpirajo. Poleg rednega dopusta na Hrvaškem se vsako leto za nekaj dni ustaviva tudi v Piranu, kjer jaz navdušeno slikam, ona pa me potrpežljivo spremlja.

☛ **Katere so tri vaše dobre lastnosti?** Dobrosrčen sem, vsakemu človeku želim vse najlepše, radodaren sem.

☛ **Kaj bi spremenili pri sebi?** Moja slaba lastnost je, da se premalo rekreiram. Ko sem bil mlajši, te potrebe nisem čutil, zdaj pa že vem, da bi moral več narediti za zdravje. Sklenil sem, da bom večkrat šel vsaj na sprehod.

☛ **Kateri moto vas spremlja skozi življenje?** Vezan sem na čas in rad sem točen. Če se z nekom dogovorim za neko uro, se je držim. Jezim se na družinske člane, če zamujajo.

Diana Janežič

BRDO GREJE SONČNA ELEKTRARNA

Ko boste vsaj v prvi polovici tega leta v medijih velikokrat videli objekte protokolarnega centra Brdo pri Kranju, kjer je uradni sedež predsedovanja Slovenije EU, pomislite tudi na HTZ IP.

Del energije centru namreč zagotavlja tudi sončna elektrarna z močjo 41,71 kilovata, ki so jo na njem postavili sodelavci iz HTZ. Posel so dobili v sodelovanju s podjetjem Bisol, proizvajalcem modulov za sončne elektrarne. Posel je poleg tega plod raziskovalnega dela o kakovosti Bisolovih modulov, zastavljenega v razvojnem projektu HTZ, ki ga je opravil v sodelovanju s Fakulteto za elektrotehniko v Ljubljani, podjetjem Bisol in s sofinanciranjem države.

HTZ je pri postavitvi sončne elektrarne na Brdu sodeloval s projektiranjem, izvedbo in zagonom elektrarne.

Seveda je ta projekt za HTZ zelo pomemben. **Bojan Voh**, vodja razvoja: »Gre za eno največjih sončnih elektrarn, ki smo jih do sedaj postavili, poleg tega ocenjujemo, da so se stvari pri projektu sončnih elektrarn začele premikati v pravo smer. Zelená energija postaja pomembna. Ekonomsko, seveda, še ne in podpora države še ni tako velika, da bi pokrila vse stroške, je pa čutiti vedno večjo podporo tej vrsti energije, tudi v zakonodaji.

Za HTZ je pomembno tudi spoznanje, da imamo v hiši strokovnjake za to področje, da delamo projektno ter se pri tem povezujemo z drugimi podjetji in institucijami.«

Zoran Dobovičnik je bil zadolžen za izdelavo projektov za izvedbo in izvedenih del.

Delo pri projektu je takole predstavil: »Foto napetostne oziroma sončne elektrarne so sestavljene iz foto napetostnega generatorja, razsmernika, merilno priključnega dela

Projekt so predstavili Bojan Voh, Zoran Dobovičnik in Miran Jalušič (od leve).

in sistema za računalniški nadzor sončne elektrarne.

Foto napetostni generator je sestavljen iz foto napetostnih modulov. Za sončno elektrarno na kongresno protokolarnem objektu smo uporabili module moči 215 Wp proizvajalca Bisol, d.o.o. iz Velenja. Izhodna napetost posameznega modula pri maksimalni moči je 28.5 V. Module vežemo zaporedno v veje. Fotonapetostni generator sestavlja 10 vej s 16 zaporedno vezanimi moduli in 2 veje z 18 zaporedno vezanimi moduli. Na izhodu posamezne veje dobimo enosmerno napetost 456 V DC (16 x 28.5 V) oziroma 513 V DC (18 x 28.5 V).

Razsmernik je naprava, ki enosmerno napetost iz fotonapetostnih modulov pretvori v izmenično napetost 230 V AC, primerno za priključitev

v električno omrežje. Razsmerniški del sestavlja 6 razsmernikov, moči 7.000 W. Na posamezni razsmernik smo priključili po dve veji. V skladu s projektnimi pogoji, ki jih je izdala Elektro Gorenjska, smo sončno elektrarno priključili na srednje napetostno omrežje, in sicer prek transformatorja 0.4/20 kV, moči 50 kVA. Na srednje napetostnem nivoju je narejeno tudi merilno mesto za merjenje proizvedene in oddane električne energije.

Izdelali smo tudi projekt izvedenih del, opravljen je bil tehnični pregled in elektrarno smo spustili v obratovanje v začetku januarja 2008. Predvidena proizvodnja električne energije je 45.000 kWh/leto.«

Direktor projekta in zadolžen za njegovo izvedbo pa je bil **Miran Jalušič**. Predstavil je štiri faze dela, ki so bile

priprava strehe z odstranitvijo peska, montaža nosilcev in modulov, montaža omaric in razsmernikov ter preizkus in parametriranje vseh funkcij elektrarne.

Jalušič: »Streha, na katero smo kasneje montirali elektrarno, je prekrita s 30-centimetrsko plastjo peska, ki smo ga morali najprej odstraniti. Morda se sliši nenavadno, vendar je to bil fizično najtežji del posla, tudi zelo zamuden, zato smo si pomagali z zunanjimi izvajalci. Delali smo po delih in po montaži nosilcev in modulov smo pesek vrnili. Ugotovili smo, da lepo skrije nosilce ter nudi oporo njim in modulom.

Montaža nosilcev je bila zelo zahtevna, saj smo posegali v streho, ki je nova in je bila še v garanciji.

Sledili so montaža omaric z vso napeljavo in napravami, razsmernikov ter nastavitvev razsmernikov in prikazovalnikov delovanja sončne elektrarne.

Rad bi pohvalil vse sodelavce, ki so sodelovali pri projektu, predvsem pa Danila Koradeja, ki je sodeloval v vseh štirih fazah dela, in Zvonka Severja, ki je nudil tehnološko pod-

poro projektu.«

Objekt je velik, vsa dela pa so bila strokovno zahtevna, zato je bil to velik podvig strokovnjakov HTZ. Ob tem so dobili veliko izkušenj, praktičnih spoznanj, ki jih bodo uporabili pri drugih projektih. Poleg tega je, kot je dejal Jalušič, vsak objekt in vsaka montaža zgodba zase. Pomembno je še, da so izdelali tudi tehnično dokumentacijo, česar mnogi ne naredijo, in imajo težave pri prevzemu objekta.

V HTZ si želijo, da bi na področju sončnih elektrarn lahko prek HSE svoje znanje razširili in ga ekonomsko upravičili, saj so sončne elektrarne v Sloveniji še razvojni projekt.

Bojan Voh pojasnjuje: »V Sloveniji se gradnje sončnih elektrarn lahko zaenkrat lotevamo le s pomočjo države. V HTZ že zaznavamo, kako se tudi na tem področju že budi konkurenca, zato so dobre reference zelo pomembne.

V HTZ smo se tega področja lotili zgodaj - vizionarstvo sodelavca Marijana Lipičnika, ki je dal idejo za razvoj fotovoltaike v HTZ, se počasi udejanja - in ugotavljamo, da smo

pred mnogimi, ki na tem področju vidijo prihodnost, nimajo pa še dovolj znanja. Na tem bomo gradili naprej,« je sklenil Voh.

Diana Janežič

ZANIMIVOSTI:

- elektrarna je nameščena na strehi nad atrijem objekta Brdo, ki je velika 30 krat 70 metrov,
- streha je uleknjena, zato modulov s tal ni videti, kot tudi ne prezračevalnih in klimatskih naprav,
- v vhodno avlo bodo namestili prikazovalnik delovanja elektrarne, ki ga bo lahko spremljal vsak obiskovalec,
- objekt je protokolarne narave, letos še posebej strogo varovan in nenehno zaseden, zato lahko odslej delavci vanj vstopijo le ob nedeljah,
- po njem so hodili v čevljih, zaščiteneh s prevleko.

Računalniška simulacija umestitve novih objektov bloka 6 v prostor.

RGP NA GRADBIŠČU BODOČEGA BLOKA 6 V TEŠ

Naročnik del TE Šoštanj pričinja z graditvijo bloka 6 v svoji industrijski coni. Na lokaciji objektov bodočega bloka 6 je treba izvesti podrobne geo-tehnične in hidro-tehnične raziskave, ki so potrebne za projektiranje in izvedbo temeljenja objektov bloka 6.

Nosilca geo-tehničnih in hidro-tehničnih preiskav sta podjetji Geo-inženiring, d.o.o., in ZAG. Vrtalna dela izvaja RGP, d.o.o.

Prvi sklop vrtalnih del je podjetje RGP opravilo že v maju lani. Tako je bilo izdelanih 11 raziskovalnih vr-

tin v skupni dolžini 290 metrov. Pri tem so za potrebe geo-tehničnih in hidro-tehničnih raziskav na vrtinah izvajali standardne penetracijske teste (SPT), presiometre, down hole meritve in nalivalne teste. Posamezne strukturne vrtine so bile v konč-

ni fazi opremljene kot piezometri in inklinometri.

Glede na zahtevnost prihodnjih objektov bloka 6 v TE Šoštanj je naročnik del zahteval še dodatne raziskave. Izmed novih objektov so posebej zahtevni glede temeljenja

naslednji objekti: strojnica, bunker-ski del, kotlovnica, elektro filtri, raz-žveplalna naprava, dimnik in hladilni stolp.

Dodaten obseg vrtanja, ki ga je podjetje RGP začelo izvajati v letošnjem januarju, tako zajema izdelavo šestih vrtin v skupni dolžini 160 metrov. Prav tako na teh vrtinah izvajajo standardne penetracijske teste (SPT) in presiometrične meritve.

Raziskovalno vrtanje na lokaciji bodočega bloka 6 zahteva izredno natančno delo, in s tem kvaliteto pridobljeno vrtalno jedro.

Pridobljena jedra bodo podrobno geo-tehnično in hidro-tehnično raziskana za določitev ustreznega temeljenja težkih in visokih objektov po veljavnih predpisih Evrokoda 7 v povezavi z ostalimi predpisi.

Posebej se za projektiranje zahteva določitev modula reakcije tal (kN/m^3) in nosilnost tal (kN/m^2) za lokacijo posameznega bodočega objekta bloka 6 in različne nivoje temeljenja.

Začetek vrtanja prve strukturno-raziskovalne vrtnice na lokaciji DP-1; v ozadju eden od hladilnih stolpov, ki bo prav tako odstranjen.

S kvaliteto izvedbo strukturno raziskovalnih vrtin na lokaciji bloka 6 pridobivamo v podjetju RGP pomembne reference na področju raziskovalnega vrtanja, kar bomo s pridom uporabili pri naših nadaljnjih

projektih. Dela bodo predvidoma končana v februarju tega leta.

Marko Ranzinger,
univ. dipl. inž. rud.
odgovorni vodja projekta

DOKUMENTNI SISTEM – PRIHRANEK ČASA IN DENARJA

V družbi RGP smo pričeli v letu 2008 s prvimi koraki za vpeljavo dokumentnega sistema ODOs. Namen tega članka je predstaviti dokumentni sistem ter prednosti in slabosti, ki so jih zaznale družbe, ki so ta sistem že uvedle.

V RGP se dnevno srečujemo tako s papirno kot z digitalno dokumentacijo: s predračuni, z računi, s faks sporočili, pogodbami, z dobavniciami ipd. Posledica vsega tega je gora dokumentov, ki ležijo v predalih, številnih registratorjih, e-predalih delavcev in še kje.

Zaposleni porabijo veliko preveč časa za iskanje določenih informacij ali podatkov, ki se nahajajo v dokumentih, včasih pa sploh ne najdejo dokumenta, ki bi jim prišel prav pri njihovem delu. Dejstvo je, da je brez učinkovitega sistema, ki zagotavlja hitrejši pretok dokumentov in

informacij v trenutku, ko jih potrebujemo, težko nadzorovati množico dokumentov v posamezni družbi.

Za uspešno uvedbo dokumentnega sistema so nujni predvsem **podpora vodstva in zagotovljeni človeški viri na strani naročnika**. Potrebni sta, seveda, tudi ustrezna tehnologija in upoštevanost zakonodaje.

Višina naložbe v dokumentni sistem je odvisna od potreb posamezne družbe. Zavedati se je treba, da se bo naložba povrnila, a ne takoj. Med merljivimi stroški, ki se z uvedbo dokumentnega sistema zmanjšajo, lahko izpostavimo:

- čas,
 - prihranek pisarniškega in potrošnega materiala,
 - stroške za najem prostora za papirni arhiv dokumentov in njihovo distribucijo,
 - stroške kopiranja dokumentov.
- Tako imenovani »mehki« dejavniki pa prinašajo:
- boljše urejeno in pregledno poslovanje,
 - večjo varnost in nadzor nad dokumenti,
 - večjo hitrost distribucije in iskanja dokumentov,
 - določimo lahko več nivojev dostopnosti.

IZ POVEZANIH DRUŽB

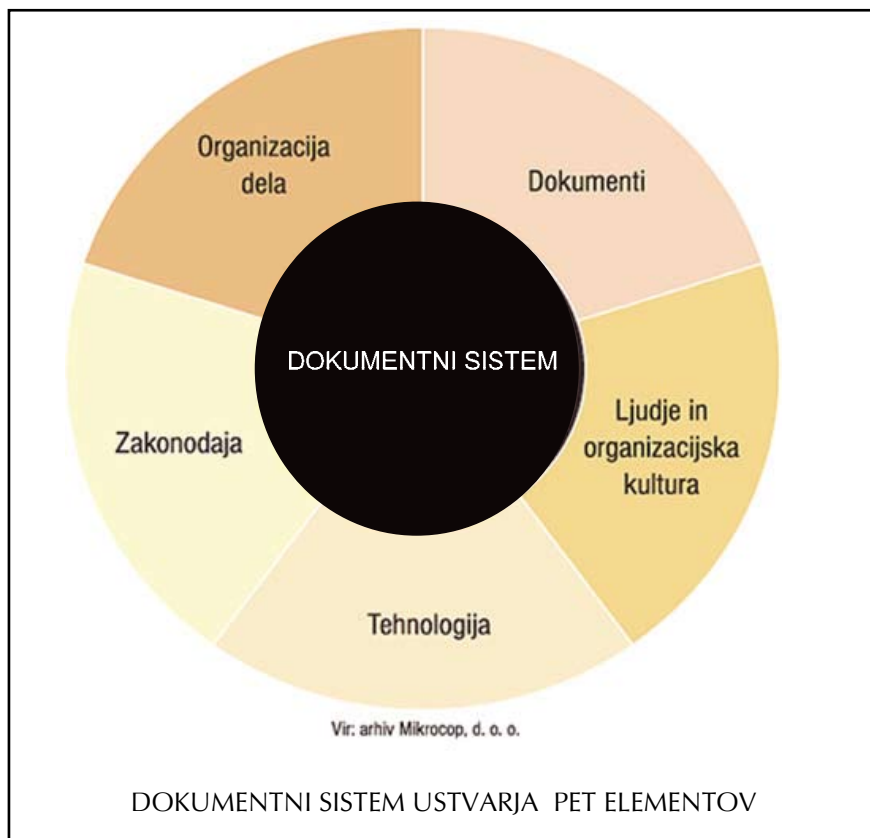
pa oziroma različne pravice uporabnikov,
- večjo kakovost pri poslovanju s strankami.

Seveda je na začetku uvajanja dokumentnega sistema treba predvideti tudi nekatere težave. Elektronsko poslovanje vnaša red v poslovanje, kar na začetku zahteva tudi nekaj več dela. Nekateri uporabniki se tudi težko navadijo na dokumente v elektronski obliki, zato jim je treba predstaviti prednosti, ki pa se lahko pojavijo tudi šele na koncu uvajanja tega sistema.

Sistem je treba uvajati postopoma. Preobsežno zastavljeni projekti so največkrat vzrok, da uvajanje dokumentnega sistema poteka prepočasi in ne daje pravih rezultatov.

Za dokumentni sistem lahko rečemo, da je nadgradnja ISO sistemov, saj omogoča enostavno upravljanje z ISO dokumentacijo. Na enostaven način spremljamo nove izdaje dokumentov, v vsakem trenutku vemo, katera je zadnja izdaja. Oblikujemo si lahko distribucijsko listo zaposlenih, ki jih moramo o novem dokumentu obvestiti, omogoča pa nam tudi hitro iskanje dokumentov.

Dokumentni sistem ODOŠ so že uspešno uvedli v HSE in TEŠ. Gre za dokumentni sistem, ki še zdaleč ni samo sistem za urejanje in hranjenje dokumentov v arhivu, temveč lah-

ko govorimo o sistemu za podporo procesov. Sistem vsebuje delotoke (poti dokumentov), ki so lahko poljubni ali točno določeni, odgovorne osebe pa te dokumente podpisujejo z elektronskim podpisom. Sistem je zasnovan tako, da lahko hitro in enostavno izmenjuje podatke z ostalimi aplikacijami, z njim pa je možno obveščati tudi sodelavce o

poslovnih dogodkih.

Ne glede na to, da je RGP po številu zaposlenih delavcev majhna družba, pa je številne procese, ki potekajo v družbi na področju vodenja projektov, proizvodnje, priprave dela, možno še bolj racionalizirati. Dokumentni sistem ODOŠ je odlična priložnost za to.

Andreja Meža

DEDEK MRAZ V MUZEJU

Tudi v lanskem decembru je Muzej premogovništva Slovenije pripravil tradicionalni obisk dedka Mraza in nočni ogled muzeja. V četrtek, 13. decembra, je bil muzej na ogled do 21. ure, vabilu pa se je odzvalo 143 obiskovalcev - otrok in odraslih.

Dedek Mraz je izpolnjeval drobne otroške želje, skrbel za vedro in praznično razpoloženje, pri tem pa so mu pomagali člani Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje in Harmonikarskega orkestra Barbara.

ERICO VELENJE OBELEŽIL POMEMBNO OBLETNICO

V četrtek, 10. januarja, smo v inštitutu ERICo proslavili petnajsto obletnico obstoja in dvajsetletnico okoljskih raziskav. Prireditev je bila v Glasbeni šoli Velenje, po kulturnem programu s plesno skupino Mojce Horvat in priznano igralko Polono Vetrih smo v sproščenem vzdušju pokramljali in obudili spomine na dosedanje delo in pretekle izkušnje.

ERICo Velenje je leta 1992 postal samostojni zavod, ki se je razvil iz »Ekološke skupine« takratnega Rudarsko-elektroenergetskega kombinata. Mladi kadri smo dobili pomembne izkušnje s sanacijo okolja v Šaleški dolini. Zato smo že hitro začeli delati na slovenskem trgu in sodelovati z izobraževanimi in raziskovalnimi organizacijami izven naših meja.

Ob svoji desetletnici smo bili že znan in dokaj uveljavljen inštitut. V zadnjih petih letih pa smo pridobili mednarodne izkušnje in dodobra uveljavili blagovno znamko ERICO. Ves čas smo širili obseg akreditiranih metod.

Leta 2003 smo delno zgradili in delno adaptirali novo zgradbo in začeli delati s HPLC/MS/MS aparaturο za analizo in študije organskih spojin. Akreditirali smo prve preskusne metode na tej aparaturi ter razširili akreditacijsko listino še na zahtevno področje vzorčenja in meritev na terenu. Leta kasneje smo kupili lastno ICP/MS aparaturο za analizo kovin.

Leta 2005 smo začeli tržiti na področju svetovanja. Leta 2006 smo izvedli prvo zahtevnejšo študijo organskih spojin, leta 2007 pa v okviru Centra odličnosti na področju analize kemije (SENARC), v katerega smo vključeni od njegove ustanovitve, usposabljanje za analize kemike s področja zahodnega Balkana.

Po letu 2004 smo z uspešnim kandidiranjem na razpisu CRP Znanje za varnost in mir postali partner Ministrstva za obrambo, ki nam je zau-

palo izvedbo nekaterih pomembnih okoljskih projektov na vojaških poligonih Poček (Slovenija) in Krivolak (Makedonija).

V zadnjih petih letih smo začeli izvajati številne projekte tudi za Direkcijo RS za ceste DARS, ki se našajo na vpliv cest in prometa na prostoživeče živali. Projekti obsegajo monitoring vpliva avtocest kot bariere prostoživečih živali, izdelavo strategije za reševanje problematike trkov vozil z divjadjo, preizkusili smo nekatere omilitvene ukrepe; z npr., implementacijo zvočnih odvratalnih naprav na najbolj problematične odseke državnih cest, smo pomembno zmanjšali tveganje za trke z divjadjo za vse udeležence v cestnem prometu.

V Črni gori smo leta 2006 izdelali nalogo »Ocena onesnaženosti vode in tal v okolici kombinata aluminija

v Podgorici«, v Bosni in Hercegovini pa »Oceno spremenjenega načina transporta in odlaganja pepela iz TE Tuzla na okolje«. Stalno smo širili krog naročnikov na področju obratovalnih monitoringov, ocen odpadkov, poročil o vplivih na okolje ...

V tem obdobju smo izdelali tudi občinske programe varstva okolja oziroma lokalne agende 21 za številne slovenske občine: MO Celje, Velenje, Nova Gorica in občine Jesenice, Žalec, Črna na Koroškem, Mežica, Šmartno ob Paki ... Vsako leto pripravimo izobraževalne programe za 12 do 13 tisoč mladih iz vse Slovenije in sosednjih držav, ki obiščejo ERICO.

ERICo je leta 2007 doživel več pomembnih sprememb. Inštitut Jožef Stefan je ob planiranem preoblikovanju v gospodarsko družbo izstopil izmed ustanoviteljev ERICa Velenje,

Gorenje, d.d. pa je povečalo svoj delež in je tako postalo večinski lastnik. V naslednjem koraku se je ERICo iz zavoda preoblikoval v gospodarsko družbo, vpeto v skupino Gorenje, v tesnem sodelovanju s Termoelektrarno Šoštanj in Premogovnikom Velenje, ki tudi ostajata pomembna lastnika. S tem je ERICo tudi vsebinsko povezan s Holdingom slovenskih elektrarn in z ostalimi njegovimi družbami ter s številnimi naročniki v gospodarstvu, državi, lokalnih skupnostih in šolstvu po vsej Sloveniji in izven njenih meja. ERICo je član Slovenskega ekološkega grozda in Slovenske tehnološke platforme za vode, na trgu nastopa samostojno ali v konzorcijih, odvisno od potreb, problemov ter želja naročnikov.

MEJNIKI V DELOVANJU INŠTITUTA ERICO

1987: V razvojni službi Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Franc Leskošek Luka Velenje so v okviru republiške akcije »2000 mladih raziskovalcev« zaposlili pet biologov in enega kemika. Ker so se ukvarjali z ekološkimi raziskavami, se jih je oprijelo ime »ekološka skupina«.

1988: Mag. Franc Avberšek, takratni direktor Rudnika lignita Velenje, je odprl laboratorij, v katerem so lahko raziskovalci že opravljali del svojih raziskav.

1990: Ekološka raziskovalna skupina se preseli v delovne prostore poleg laboratorija na Starem jašku.

1992: Rudnik lignita Velenje, Ter-

moelektrarna Šoštanj in ESO Velenje ustanovijo Zavod za ekološke raziskave ERICo Velenje. Direktor zavoda postane dr. Boris Stropnik. Kmalu zatem pridobi ERICo status raziskovalne organizacije pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo.

1993: ERICo je izdelal sanacijski program za vode v občini Velenje.

1994: Na pobudo Medobčinske zveze prijateljev mladine so raziskovalci prvič pripravili izobraževalni projekt Varujmo in ohranimo Šaleško dolino.

1995: Med ustanovitelje pristopi Inštitut Jožef Štefan Ljubljana, ERICo se iz zavoda preoblikuje v inštitut. Organizacijo raziskovalnih taborov je od Kulturnega centra prevzel inštitut ERICo.

1996: Raziskovalci so prvič vodili izobraževanje osnovnošolcev o pravilnem ravnanju z odpadki.

1997: Vodenje inštituta ERICo prevzame nov direktor mag. Franc Avberšek. ERICo pridobi dve pooblastili Ministrstva za okolje in prostor za področje monitoringa odpadnih voda in za izdelovanje celovitih poročil o vplivih na okolje.

1998: Inštitut ERICo se je reorganiziral – znotraj inštituta so vzpostavljene štiri oddelke. ERICu je od Ministrstva za okolje in prostor podeljeno pooblastilo za izvajanje obratovalnega monitoringa pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla.

1999: ERICo se je preselil v nove prostore na Starem jašku. Laboratorij inštituta je postal samostojni oddelek. ERICo je prejel certifikat kako-

vosti po standardu ISO 9001.

2001: Konec leta je v inštitutu 54 zaposlenih, inštitut ima novo opremljen laboratorij, ki je primeren za izvajanje kakovostnih analiz zemlje, vode, zraka, rastlinskih in živalskih tkiv ter oceno odpadkov, skladno z zakonodajo.

2002: Gorenje, d.d. prevzame 10-odstotni ustanoviteljski delež ESO. Oddelek za izobraževanje in prenos znanja se je preimenoval v Oddelek za izobraževanje in trajnostni razvoj. Laboratorij ERICo je pridobil akreditacijo po standardu ISO 14025.

2003: ERICu Ministrstvo za okolje in prostor podeli številna pooblastila za izvajanje različnih monitoringov in opravljanje presoje tveganja za naravo pred naselitvijo ali doselitvijo tujerodnih prostoživečih vrst rastlin in živali v naravo ali gojitvijo tujerodnih prostoživečih vrst živali, odprtje novih laboratorijskih in drugih prostorov.

2004: Mag. Marko Mavec postane novi direktor ERICa. V tem letu je pridobljeno še pooblastilo za pripravljanje in izvajanje usposabljanja delavcev za varno delo z nevarnimi kemikalijami Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

2005: Partnerstvo v projektu RECO-POL (5. Okvirni program EU), intenzivno trženje na trgih JV Evrope, podpis pogodbe za izdelavo Lokalnega ekološkega akcijskega programa v Pljevljah, Črna Gora, inštitut postane partner gospodarskega združenja »Slovenski ekološki grozd«.

2006: Partnerstvo v projektu MO-VECBM (6. Okvirni program EU), izdelana prva zahtevnejša študija organskih spojin, podpisana pogodba za okoljski projekt na vojaškem poligonu Krivolak, Makedonija, ERICo se vključi v »Slovensko tehnološko platformo za vode«.

2007: Oddanih več aplikativnih študij za Holding Slovenske elektrarne, ERICo se statusno preoblikuje iz zavoda v družbo z omejeno odgovornostjo. Večinski lastnik družbe z 51 odstotki postane Gorenje, d.d., Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. ima 26-odstotni in Premogovnik Velenje, d.d. 23-odstotni lastniški delež.

Emil Šterbenk, Martina Pečnik

PRI RDEČEM KRIŽU DEJAVNI

Osnovna organizacija Rdečega križa Premogovnika Velenje si je tudi za lani zadala kopico nalog ter jih sama in v sodelovanju z delavci Območnega združenja RK Velenje uspešno opravila.

Tudi lani so posebno pozornost posvetili pomembnejšim datumom in s pomočjo propagandnega materiala poskušali ljudi čimbolj seznaniti z zdravim načinom življenja. Ti datumi so bili 5. – 9. marec, teden boja proti raku, 7. april, svetovni dan zdravja in 31. maj, svetovni dan brez tobaka.

V izvršilnem odboru organizacije so tudi lani poskrbeli za podelitev priznanj in plaket krvodajalcem za darovanje krvi. 19. oktobra so opravili tradicionalno krvodajalsko akcijo v slovenskih bolnišnicah. Lani so se odločili za slovenjegraško bolnico in darovali 42 odvzemov krvi.

Pomagali so krajevnim organizacijam RK Šentilj in Ravne, sodelovali pri izvedbi rednega letnega srečanja

krvodajalcev in pomagali pri humanitarni akciji »Drobtinica« 13. novembra. Podarili so denarne bone sodelavcem, ki so v bolniškem stališču nad leto dni.

Največji delež njihovega dela pripada krvodajalskim akcijam. V osnovni organizaciji je aktivnih 820 krvodajalcev. V letu 2007 je bilo **2.337 odvzemov krvi**, kar je 155 manj kot v letu 2006.

Izvršilni odbor OO RK sestavljajo: Damjana Kričej, predsednica, ter člani Zdenka Čekon, Drago Kolar, Sonja Mevc, Peter Bršek, Rudi Lemež in Boštjan Priteržnik. Tudi za letos so si zastavili podobne naloge. Da jih bodo lahko opravljali, predvsem izpolnili kakšno prošnjo za humanitarno pomoč in pomagali sode-

lavcem pri daljši bolniški odsotnosti, pa so sprejeli sklep o **članarini za leto 2008**. Ta je **2 eura** in bo članom odtegnjena pri aprilski plači v maju. Krvodajalci z daljšim stažem bodo priznanja prejeli v maju, po sklepu OZ RK Velenje pa so spremenjeni mejniki za podelitev. Priznanja bodo odslej prejeli krvodajalci za **25, 30-krat darovano kri in nato v razmakih po deset let**.

Lani je umrl dolgoletni predsednik OZ RK Velenje Jože Medved. Vsa predsedniška pooblastila je v skladu s statutom združenja prevzel dotedanji podpredsednik **Jože Kožar**, ki bo funkcijo opravljal do volilne skupščine v letošnjem letu.

Damjana Kričej

DJ TEO V FINALU

Teodor Šlehta, DJ Teo, se je tudi s pomočjo vašega glasovanja 4. januarja uvrstil med štiri finaliste prvega neodvisnega tekmovanja Diamanti v kategoriji najboljši DJ v Sloveniji za leto 2007. Vsem, ki ste z SMS-si z vsebino DJ G na številko 6400 glasovali zanj, se lepo zahvaljuje. Finalno glasovanje traja vse do 4. februarja in še vedno lahko glasujete!

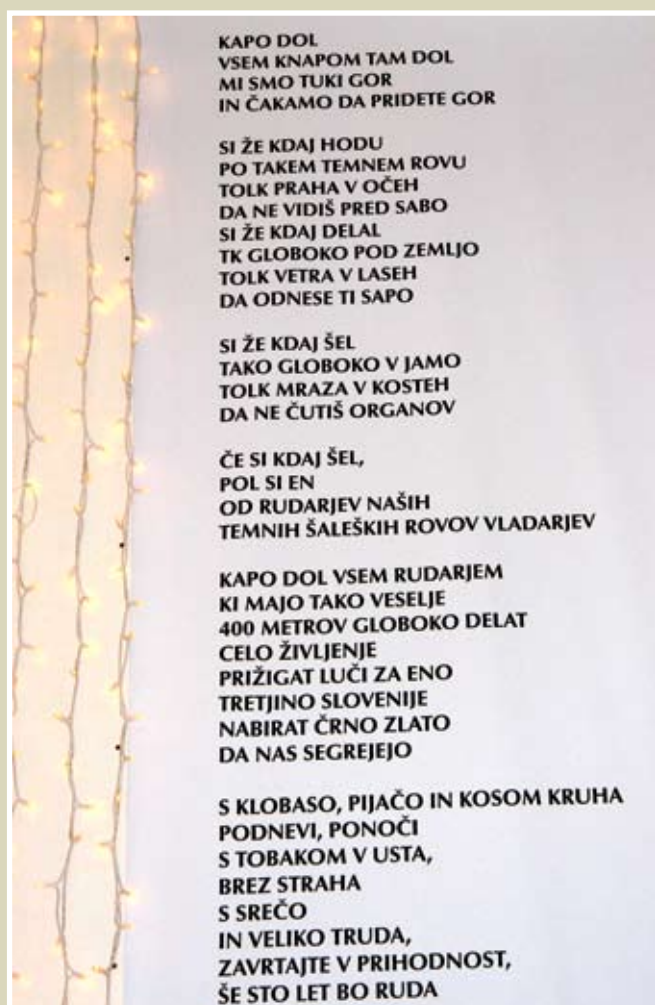
Rezultate si lahko ogledate na spletnem naslovu www.diamanti.si. Razglasitev nagrad - Diamantov bo na Ljubljanskem gradu in jo bo prenašala tudi televizija. Teo upa, da si boste lahko ogledali njegovo zmago.

ZAPOJTE V RUDARSKEM OKTETU

V letu 2009 bo Rudarski oktet praznoval 30-letnico delovanja. V tem času je obogatil in razširil svoj repertoar od rudarske stanovske, narodne in umetne, renesančne, čitalniške, domovinske, sodobne, slovenske in tuje pesmi do črnske duhovne, sakralne in nabožne, narodnozabavne pesmi in celo popevk. Tako raznolik repertoar pri tovrstnih vokalnih ansamblih srečamo zelo redko.

Rudarski oktet je reden gost številnih prireditev, prireja samostojne koncerte in gostuje po Sloveniji in tujini. Svoje vrste želi pomladiti z novimi člani, zato vabi nove pevce – tenoriste, baritoniste in basiste.

Če radi požete, nastopate, vas bogatita pesem in zadovoljni poslušalci, ste radi v veseli družbi pevcev, ki znajo lepo zapeti in se ob petju tudi zabavati, potem pokličite **Simona Klinca** na telefonsko številko 041 592 174 ali **Marka Mežo** na telefonsko številko 031 366-194 in se pridružite Rudarskemu oktetu.

KAPO DOL, VSEM KNAPOM TAM DOL

Dvanajstič zapored smo zaposleni v Premogovniku Velenje in njegovih hčerinskih družbah na zadnji delovni dan v letu - lani je to bil petek, 21. decembra - napolnili Belo dvorano.

Po tradicionalni kranjski klobasi in pivu sta nas nagovorila tehnični direktor mag. Marjan Kolenc in direktor dr. Milan Medved. Orisala sta delovno leto 2007, ki je bilo pestro z dogodki ter delovno in poslovno uspešno. V Premogovniku smo odkopali 4,035 milijona ton premoga in prodali 45.700 tera joulov energije, kar je zaradi zelo dobre kakovosti premoga rekordna prodaja. Poslovno leto 2007 smo zaključili z dobičkom, tega pa izkazujejo tudi vse hčerinske družbe.

»Vesel sem našega skupnega uspeha,« je dejal direktor,

BERGMANDLCEVE VOŠČILNICE

V soboto, 22. decembra, nas je v Muzeju premogovništva ponovno obiskal škrat Bergmandlc. Tokratna delavnica je bila naslovljena Bergmandlc in decembrski možje. Kot pravita izvajalki delavnice, Urška Špindler in Vesna Vranješ, niso Miklavž, Božiček in dedek Mraz prav nič bolj in nič manj pravljичni kot Bergmandlc. In v takšnem pravljичnem in prazničnem vzdušju je tudi potekala delavnica. Otroci so izdelovali voščilnice s prazničnimi motivi, kartice za Božička in dedka Mraza ter različne okraske za novoletno smrečico.

Da je bilo še bolj praznično in domačno, so v starem stanovanju, ki je del muzejske zbirke, okrasili novoletno smrečico, nanjo pa so poleg izdelanih okrasov obesili, seveda, tudi piškote in bonbone.

Ker je Bergmandlc ocenil, da so bili otroci celo leto izredno pridni, je v goste povabil dedka Mraza. Otroci so se ga izredno razveselili in z njim pokramljali o vsem mogočem, prav tako pa so mu zaupali tudi, kakšne so njihove želje. Upajmo, da jih je vsem uresničil!

Bergmandlc je na tej delavnici pustil tudi sporočilo za vse vas, dragi otroci in starši. Bergmandlceve delavnice bodo potekale tudi v letu 2008. Prva v tem letu bo že četrta po vrsti in bo v februarju.

Bergmandlc vam želi SREČNO 2008!

Urška Špindler

»ustvarjanje uspešnega podjetja zahteva namreč trdo delo celotnega kolektiva in angažiranje vseh razpoložljivih potencialov, zato se zavedam, da teh dobrih rezultatov brez vaše prizadevnosti, spoštovane sodelavke in sodelavci, ne bi mogli doseči.«

Razlogi za veselo praznovanje konca leta so torej bili in nov komad 6pack Čukurja z naslovom »Kapo dol, vsem knapom tam dol«, ki ga je zapel ob spremljavi Pihalnega orkestra Premogovnika, je dodal piko na i. Ob 6pack Čukurju so razpoložene v dvorani dvigovali še povezovalc Peter Poles, godbeniki, Harmonikarski orkester Barbara in v večernem terminu tudi pevka Tanja Žagar.

Diana Janežič

UČNA URA FIZIKE IN GEOLOGIJE

Odslej imate razlog več, da prvič ali ponovno obiščete Muzej premogovništva Slovenije. Njihovim stalnim in občasnim razstavam sta se pridružili dve: tri mesece bodo na ogled modeli Jurija Vege, stalno pa minerali in fosili iz zasebne zbirke Jožeta Rihtarja.

Prva razstava – modeli Jurija Vege – je plod sodelovanja s Tehniškim muzejem Slovenije. Oba muzeja sta lani podpisala sporazum o strokovnem in tehničnem sodelovanju v obliki, ki se nanaša tudi na nudenje strokovne pomoči na muzeološkem področju, svetovanje pri restavriranju muzejskih eksponatov, urejanju muzejskega gradiva, pripravi tematskih razstav in pri zbirateljski politiki.

Od podpisa sporazuma do danes je sodelovanje rodilo sadove: julija 2007 je bil na svetu Mestne občine Velenje Muzej premogovništva Slovenije imenovan za kulturni spomenik lokalnega pomena, jeseni so s pomočjo Tehničnega muzeja Slovenije in Muzeja Velenje uspešno

zagovarjali strokovno nalogo na ministrstvu za kulturo, z odprtjem razstave Jurija Vege pa pričenjajo tudi z izmenjavo zanimivih razstav.

Uvod v odprtje razstave, ki je bilo 17. januarja, so pripravili pevci Mladinskega pevskega zbora Glasbene šole Velenje, za tem pa je Jurija Vega in razstavljene modele predstavil direktor Tehniškega muzeja dr. Orest Jarh.

Razstavljenih je 13 lesenih modelov, ki jih je po načrtih, najdenih v enem od več učbenikov, ki jih je Vega napisal za avstrijsko vojsko, izdelal Janko Samsa, avtor razstave pa je Sandi Sitar.

Gre za modele, ki so hkrati fizikalna učila in historične replike. Med njimi (večinoma so v sedemkratni

pomanjšavi) so različni škripci, vijaki, zobčniki in druge naprave, ki naj bi v času pred iznajdbo parnega stroja lajšale muke človeške in živalske sile v vojski. Skupaj z natančno izdelanimi modeli so razstavljene kopije Vegovih ilustracij, tako da razstava ni zanimiva le za »učene« ljudi, marveč ima tudi didaktično vrednost.

Razstavo so v Tehniškem muzeju zasnovali v letu 2002, ko je minilo dvesto let, odkar je na Dunaju v skrivnostnih okoliščinah umrl eden največjih matematično-naravoslovnih znanstvenikov slovenskega rodu Jurij Vega, znan po logaritemskih tablicah, manj pa kot teoretik in praktik balistik in prostozidar.

Razstava je bila najprej na ogledu v

Preden so izumili žerjav ...

Dr. Orest Jarh je ob odprtju razstave postregel z množico zanimivih podatkov in prikazom delovanja modelov.

Tehniškem muzeju, do sedaj pa je že gostovala v muzejih v Kropi, na Dunaju, v Genovi, Idriji in na Jese-nicah.

MINERALI CELEGA SVETA

V kopalnici Muzeja premogovništva Slovenije lahko s pomočjo Jurija Vege preizkusite fizikalne zakone, čaka pa vas tudi učna ura geologije. Skozi več vitrin se namreč lahko podate na pot okoli sveta in uživate v ogledovanju mineralov in fosilov – školjk, listov, kosti. Med njimi so

zadovoljen, da sva z mag. Alešem Dremлом našla skupni jezik, saj so tudi v muzeju razmišljali o postavitvi takšne zbirke.

Hvaležen sem direktorju dr. Milanu Medvedu, ki je zamisel podprl, pa mojima vodjema Vinku Kotniku in Ivanu Pohorcu, ki imata razumevanje za ta konjiček.

Upam, da bom sčasoma lahko v muzeju razstavil celotno zbirko, kajti doma imam v škatlah še vsaj toliko mineralov. Dodajam pa jim vedno nove, saj se z vsake poti vrnem z

morkoli se podam. Ko še nisem imel avtomobila, sem potoval po Sloveniji tudi s štopanjem, velikokrat sem s polnim nahrbtnikom kilometre dolgo pešal. Veliko volje imam, ta hobi me je, priznam, obsedel!»

Začel je v srednji šoli, nato malo predahnil za ustvarjanje družine, si za hobi izbral slikanje – ki ga, mimogrede, goji še sedaj – in se vrnil h kameninam.

Koliko jih ima? »Prvih tisoč kosov nabereš mimogrede. Potem je vedno težje, začneš izbirati. Vseh minera-

Jože Rihtar pred vitrino z dragimi kamni z velikim kremenom ali quartzem.

Vsi minerali v vitrinah so označeni z množico podatkov o nahajališču in lastnostih.

primerki iz velenjskega premogovnikov in drugih slovenskih ter svetovnih premogovnikov, rudnikov, pa minerali in neobdelani dragi kamni, ki jih je zbiratelj našel bodisi sam, bodisi kupil na sejnih, srečanjih zbirateljev mineralov. Vsi minerali so skrbno označeni.

Zbirka je last našega sodelavca Jožeta Rihtarja, člana Društva prijateljev mineralov in fosilov Slovenije Tržič, sicer pa rudarja, zaposlenega v Premogovniku Velenje od leta 1988.

Zbirka se je dolga leta kopičila v Rihtarjevem stanovanju, v škatlah, omarah, kjer jo je bilo težko urejati in pokazati na ogled. »Zelo sem

nahrbtnikom »kamnov«,« je razložil Rihtar.

Jože je po poklicu rudar, dela v Pripravah, skozi svoj hobi pa je postal tudi geolog. Prebral je veliko knjig, učil se je od prijateljev, kamne daje v analize. Vodi evidenčno knjigo z vsemi podatki o vsakem mineralu, večino ima tudi fotografiranih. Če bi lahko še enkrat zbral poklic, bi bil mineralog.

Kje se takšno zbiranje neha? Ko zmanjka mineralov? »Ne zmanjka,« pravi Jože. »Ena vrsta minerala se v naravi pojavlja v veliko oblikah, barvah, odvisno od nahajališča. Zato vedno najdem kaj zanimivega, ka-

lov je okoli 6.700. Moja zbirka šteje okoli 10.000 kosov, a registriranih imam blizu tisoč. Torej mi jih še veliko »manjka«. Tudi želje imam po kakšnih kamnih, rad bi dobil barvni diamant v kamnini. To pa bo zelo težko,« se zaveda Jože, za katerega je zbirka, seveda, neprecenljiva, v številkah pa jo je ocenil na okoli 70.000 evrov.

Vas je že zamikalo, da bi jo videli? Nič lažjega. Če boste ob tem imeli za vodiča Jožeta, boste izvedeli še veliko podatkov o vsakem mineralu in zanimivih zgodb o njihovem iskanju.

Diana Janežič

Jure Pukl in godbeniki - zmagovalna kombinacija

GODBENIKI VOŠČILI SREČNO NOVO LETO

»Srečno novo leto!« so na znak svojega dirigenta Matjaža Emeršiča vzkliknili godbeniki Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje in dali piko na i zadovoljstvu po odlični izvedbi zanimivega glasbenega programa. Skupaj s solisti so navdušili polno dvorano Doma kulture.

Tradicionalni novoletni koncert se je v petek, 11. januarja, začel s Knjigo prigod za pihalni orkester Roka Goloba, nadaljeval pa s krstno izvedbo Jazz suite za saksofon, ritem sekcijo in pihalni orkester Igorja Lundra. Kot solisti so nastopili saksofonist Jure Pukl in njegovi kolegi v kvartetu – Savo Miletič na klavirju, Robert Jukič na kontrabasu in Gašper Peršel na tolkalih. Kombinacija se je pokazala za odlično.

Jure Pukl, ki je kot nekdanji član

godbe nastopil v rudarski uniformi, je bil navdušen: »Presenečen sem, da je krst naše skladbe tako zelo uspel. Nastop sem doživel čustveno močno, saj s pihalnim orkestrom nisem nastopal že kakšnih 8 let. Presrečen sem, da se je to zgodilo in vesel, da smo igrali jazzovsko skladbo, kar je moja glasba, ob tem pa ni ravno običajna za pihalni orkester. Tudi vaj nismo imeli veliko, zato smo toliko bolj zadovoljni z izidom.«

Tudi komponist skladbe **Igor Lun-**

der je bil zadovoljen: »Super je bilo, zelo dobro je bilo zaigrano. Jure pravi, da niso veliko vadili! Ja, tako dobri so, da jim je brez veliko vaj tako odlično uspelo.«

MED ISKRENIMI LJUDMI

Komaj se je navdušenje malo poleglo, že je bilo na vrsti drugo. Godbeniki so občuteno spremljali solistko Alenko Godec pri skladbi Mirana in Anastazije Juvan s Slovenske popevke Boljša kot prej v priredbi Patrika

Grebla. Alenka se je na oder vrnila še dvakrat, ob skladbah Mojmira Sepeta Med iskrenimi ljudmi in Aleša Klinarja Ni me strah.

Izzvenelo je občuteno, nežno. Tako je svoj nastop in celoten koncert doživela tudi **Alenka Godec**: »S pihalnimi orkestri sem nastopila že večkrat, z vašim pa doslej dvakrat, na odprtju trgovine lani in tokrat. Vendar se teh dveh nastopov ne da primerjati. Vsekakor ima zame mnogo večjo težo nastop na koncertu, v dvorani, pred zbranim občinstvom. Tudi v Velenju sem že večkrat nastopila, zato poznam velenjsko občinstvo. Na odru se nisem delala lepo, ko sem poslušalce zelo pohvalila. Res sem prepričana, da je vaše občinstvo glasbeno izobraženo in pozna kakovost. Nocoj sem čutila, da ljudje ploskajo iz resničnega navdušenja in zadovoljstva.

S koncertom sem zelo zadovoljna, toliko bolj, ker smo imeli malo časa za vaje, skladba Boljša kot prej je bila prirejena šele pred kratkim. Ampak z orkestrom smo se odlično ujele. To je pomembno, ker sem zapela tri balade, pri teh pa se je treba zelo ujeti v ritmu. Pri tako velikem orkestru je pomembno, kakšen je dirigent, kaj zna izvabiti iz glasbenikov in kako jih zna včasih tudi »brzdati«. Sicer pa so člani orkestra krasni fantje, odlični glasbeniki, izbor skladb je bil pravi – kratka lepo je bilo.«

JAZZ KOT GA PRIČAKUJEMO

Letošnji glasbeni izbor novoletnega koncerta je bil hkrati slovesen in priložnostno naravnan. Poleg že navedenih skladb so godbeniki izvedli še Potpuri Jožeta Privška, Grka Zorbo Miklosa Theodorakisa in Ljubljanske razglednice Mojmira Sepeta. Vse to v rednem programu, seveda pa ni šlo brez dodatkov. Prvi je še dodatno pogljal kri po žilah, to je bila židovska skladba Rikudim Jana von dem Roosta, drugi pa tako ali tako ni mogel manjkati – Radetzky marš.

Koncert bodo tisti, ki niso mogli v dvorano, lahko slišali tudi na Radiu Slovenija, in sicer na tretjem programu v oddaji Pihalne godbe na koncertnem odru in prvem programu v oddaji Medenina. V oceno koncer-

Alenka Godec: »Nocoj sem čutila, da ljudje ploskajo iz resničnega navdušenja in zadovoljstva.«

ta je glasbeni kritik **Igor Krivokapič** med drugim zapisal: »Celoten spored je bil posvečen slovenski glasbi, kjer je osrednje mesto zasedla Jazz Suita za saksofon, ritem sekcijo in pihalni orkester Igorja Lundra.

Avtor teh besedí se ob takih naslovih često le namuzne, saj ponavadi pomenijo, da ne boste slišali niti jazz, saksofon in ritem se bodo utopili v godbeniški zvočni gmoti, tisti jazz pa najraje pomeni, da bo orkester aranžiran na način Big Banda, kjer bo na odru sedelo vsaj 40 glasbenikov preveč.

Kako lepo je doživeti tudi pozitivno presenečenje: Lundrova skladba v vsem upraviči oznako jazz, ki nika- kor ni poceni, upraviči tudi saksofon, kjer se je izkazal izjemni Velenčan (tudi član godbe, ki je na oder prišel napravljen kar v črno knapovsko uniformo) Jure Pukl, upraviči se ritem sekcija, sestavljena iz odličnega pianista Sava Miletića, basista - prav tako Velenčana Roberta Jukića in bobnarja Gašperja Peršela, in končno – upraviči se tudi pihalni orkester.

Prav pri zadnjem v takih podjetjih rado zdrsne, a tokrat je godba zares pretanjeno, premišljeno in umetniško zelo učinkovito nadgrajevala zvok omenjenih solistov.«

In še komentar dirigenta **Matjaža Emeršiča**? »Da je bilo občinstvo navdušeno, se je slišalo v dvorani, to pa pomeni, da smo v orkestru svoje delo dobro opravili. To je obveza za naše naslednje nastope in potrudili se bomo, da zaupanje naših zvestih poslušalcev upravičimo.

Priprave na nastop niso bile enostavne, kar je vedno tako, ko je več solistov. Vaje so bile koncentrirane, imeli smo samo dve, in takrat je bilo treba narediti največ. To nam je uspelo,« je sklenil Emeršič, ki se že usmerja k naslednjim nastopom.

V abonmajskem ciklusu bo marca na sporedu koncert obeh šolskih pihalnih orkestrrov, v aprilu pa pomladanski koncert pihalnega orkestra. V aprilu bodo nastopili še na državnem tekmovanju pihalnih orkestrrov, junija pa jih predvsem čakajo nastopi v okviru dneva rudarjev. DJ

PASTI TELESNE AKTIVNOSTI

Vsaka telesna aktivnost (TA) ob znanih ugodnih učinkih na telo in dušo v sebi skriva tudi številne pasti. Vanje se ujamemo vedno, kadar pozabimo, da je človek zapleteno in kompleksno bitje, sestavljeno iz številnih organov, njihove funkcije pa se povezujejo in dopolnjujejo. Vzroki neustreznega ravnanja se praviloma skrivajo v preveliki motivaciji, nekritičnosti in tekmovalnosti.

Kako neizmerno sem v osemdesetih letih prejšnjega stoletja užival, ko smo se ob Trefaltovem trimčkanju srečevali stari in mladi, zdravi in bolni, športniki in amaterji. In na koncu smo bili vsi zmagovalci. Za udeležbo, voljo, vztrajnost in pogum smo vsi dobili priznanja. A žal se je z leti med trimčkarje vrnil duh tekmovalnosti in ideje o tekmovanju le s samim seboj je bilo konec. S tem pa za številne posameznike tudi konec zdrave in varne rekreacije.

VEČ JE PREVEČ

Na neustrezno obremenjevanje se bo telo takoj odzvalo. Na težave nas bodo opozorile nelagodnost, morda težka sapa ali neprijetno tiščoča bolečina za prsnico. Neupoštevanje opozorila in trmoglavo nadaljevanje telesne aktivnosti lahko privede do motenj pretoka prek srčne mišice in celo do srčnega infarkta.

Pojavijo se lahko motnje srčnega ritma – od nenadnega močno pospešenega utripa do nekontroliranih tujih utripov iz preddvora ali prekata, migetanje preddvorov, pa tudi migetanje prekatov. Slednje zahteva takojšnjo zdravniško pomoč in uporabo elektrošoka. Žal tako tiho odhajajo številni znanci, prijatelji in sorodniki, ki bi nam sicer lahko še dolgo lepšali življenje.

Ob povečani potrebi po kisiku, ki

jo narekuje telesna aktivnost, lahko v elektrokardiogramu beležimo pojav motenj prevajanja električnega impulza. Kompletno porušen odnos med preddvorom in prekatom lahko povzroči nenadno omotico, vrtoglavico pa tudi nezavest. Ob kateri koli opisani težavi moramo takoj obiskati zdravnika, saj je situacija resna in zahteva diagnostično pojasnitev ter ustrezno zdravljenje.

TUDI ELASTIKA POPUSTI

Dolgotrajno in neustrezno odmerjeno obremenjevanje srca vodi do njegovega preoblikovanja. Srčna mišica se sprva zadebeli in pridobi na moči. Ko tudi to ni dovolj, se prične raztegovati. Po načelu elastike pa vse bolj izgublja skrčljivost in raztegljivost. Vse težje se vrača v izhodiščni položaj, dokler ne omaga in kot ohlapna vreča ne zmore več svojega dela. Razvilo se je srčno popuščanje. Bolezen moramo prepoznati in jo pričeti ustrezno zdraviti v njenem zgodnjem obdobju, ko je uspeh zdravljenja praviloma dober.

Zdravo srce se na povečanje telesnega napora odzove s premo sorazmernim povečanjem frekvence srčnega utripa (FSU) in krvnega tlaka (KT). Težave in simptomi se vedno pojavijo ob istem zmnožku FSU in KT. FSU je odvisna od trenutnega zdravstvenega stanja, nivoja stresa, sposobnosti relaksa-

cije in kvalitete spanja, starosti, treniranosti in genov. Nanjo vplivata tudi intenzivnost izvajanja vaj in tip vaj. Pomembni so tudi položaj telesa, temperatura okolice in čas dneva. Še kako je pomembno stanje prebavil in morebitno zaužitje hrane pred vadbo. Oboje nam poviša FSU, zato uro in pol pred vadbo ne bomo uživali hrane. Na FSU vplivata tudi kajenje in morebitno zaužita zdravila.

KT se na napor lahko odzove tudi neustrezno – z nenadnim porastom, pa tudi nenadnim padcem. Oboje lahko privede do kliničnih simptomov v obliki glavobola, omotice, vrtoglavic in prehodnega motenega pretoka krvi skozi možgansko ali srčno žilje. Lahko se razvije možganska kap ali srčni infarkt.

NAMESTO KORISTI - ŠKODA

Ob izvajanju TA v neprimernem okolju, neustreznem času, neustreznih obleki in obuvalu, si lahko »pridelamo« tudi poškodbe gibalnega sistema. Pogosto smo priča zvinom ali izpahom sklepov. Najpogostejše so prizadeti gleženj, kolenski ali ramenski sklep.

Neustrezno in dolgotrajno obremenjevanje privede do vnetja pokostnice in tetiv, lahko pa se zgodi celo raztrganina vezi in mišic. Nemalokrat se ponesrečena TA konča z zlomom kosti.

Zato je pomembno vsako TA tudi

dobro načrtovati. Določiti moramo posameznikovo telesno zmogljivost in opredeliti varno območje FSU. Teste opravimo v stabilnem stanju brez prisotnosti bolezni.

Vedno upoštevamo kontraindikacije - stanja, ki ne dovoljujejo testiranja pa tudi ne izvajanja telesne aktivnosti.

Mednje sodijo: napredujoče slabšanje tolerance na napor ali dušenje v mirovanju v zadnjih 3 do 5 dneh, nedvomno slabši pretok prek koronarnih arterij pri naporu pod 2 MET ali pod 50 W, nekontrolirana sladkorna bolezen, akutna sistemska bolezen ali vročično stanje, sveža embolija, KT prek 220/110 mm Hg, vnetje ven, aktivno vnetje osrčnika ali srčne mišice, srednje huda in težka zožitev aortne zaklopke, spuščanje srčnih zaklopk, ki potrebuje operativni poseg, srčni infarkt pred 3 dnevi in novo nastalo migetanje preddvorov.

Pred vključitvijo v redno TA bomo zato opravili obremenitveno testiranje. Natančno bomo lahko opredelili posameznikov odgovor na napor (KT, FSU, simptomi, počutje), vpliv zdravlil, dejavnike tveganja ter posameznikove značajske lastnosti in cilje.

Uporabimo lahko tudi enostavnejši test 6-minutne hoje. Bistveno boljši je POLAR Fitnes Test, ki zelo dobro sovпада z merjenjem porabe kisika. Poleg tega nam da tudi podatek o aktualnem varnem območju FSU (OWN ZONE).

S TA moramo celovito delovati na telo, zato mora biti sestava vaj ustrezna: 50 odstotkov vaj za vzdržljivost (kolesarjenje, igre z žogo, plavanje, ples), 25 odstotkov vaj za moč (dvigovanje uteži, nošenje težkih bremen, tenis, kolesarjenje, igre z žogo, plavanje) in 25 odstotkov vaj za gibljivost, elastičnost ter ravnotežje (joga, raztezanje, tenis, plavanje, ples). Pazili bomo na pogostost, trajanje, intenzivnost, postopnost in raznolikost vaj.

KAJ ŽELIMO IN KAJ ZMOREMO

Obremenitev bomo zlagoma stopnjevali. Med posameznimi sto-

pnjami obremenjevanja je dovoljen porast sistoličnega krvnega tlaka za 10 do 20 mm Hg. Ob tem pa ne smemo imeti občutka dušenja, utrujenosti ali vrtoglavice. V začetnem obdobju bomo intenzivnost vaj prilagodili 40-50 odstotkov max VO₂. V povprečju naj traja obremenitev 10 do 15 minut. Obdobje napredovanja bo nekoliko intenzivnejše. Od 50 odstotkov povečamo na 60 odstotkov in nato na 70 odstotkov max VO₂. Čas vadbe podaljšamo na 15 do 20 minut; lahko tudi do 30 minut.

Da bi izboljšali in ohranjali telesno zmogljivost, moramo vaditi 30 do 60 minut 3 do 7 dni v tednu. Začetno izboljšanje aerobne kapacitete in zmanjšanje simptomov dosežemo v 4 tednih. Čas za doseganje maksimalnega telesnega in srčno pljučnega odgovora znaša 16 do 26 tednov. Učinki rednega treninga, ki smo jih dosegli v obdobju 3 tednov, se povsem izgubijo po 3-tedenskem počitku.

Pred, med in po TA bomo sledili FSU in pazili na pojav morebitnih simptomov, občasno pa bomo kontrolirali krvni tlak in telesno težo. Uporaba monitorjev srčnega utripa – pulznih ur (POLAR) nam zagotavlja optimalno TA v okviru posameznikovega varnega območja FSU. Tako ne bomo nikoli prišli v nevarnost, da bi srce ali telo preobremenili, hkrati pa bomo čas, namenjen telesni vadbi, optimalno

izkoristili.

Vedno bomo izbrali aerobno dinamičen šport, ki nam je blizu, nas zadovoljuje, sprošča in krepi. Med izvajanjem TA moramo biti pozorni na odgovor srca in telesa. Prevelika aktivnost nam bo povzročila težave, prenizka pa ne bo prispevala k rehabilitaciji. Redno bomo kontrolirali FSU, ki ne sme prek zgornje meje varnega območja. Rekreativna bo tako vedno koristna in varna. Pomembno nam bo izboljšala zdravje, povečala telesno zmogljivost in zagotovila večjo kakovost življenja.

Predvsem pa moramo, tako kot pri vseh stvareh v življenju, uskladiti svoje želje, pričakovanja in zmogljivosti. Vedno moramo pazljivo prisluhniti in povedane stvari tudi slišati ter razumeti. Le tako bomo lahko zaobšli vse pasti in TA izvajali varno. Uporabiti moramo oči in ne le gledati, ampak tudi videti. O stvareh moramo vedeti in jih razumeti, da bi jih znali tudi storiti. In prav slednje nam v bitki s časom in teženju k ugodnosti pogosto spolzi skozi prste. Vemo in znamo, pa žal ne naredimo.

Še je čas, da z redno TA okrepimo telo, napolnimo baterije in sprostimo duha. Naj bo življenje lepo in pestro, brez pasti in čeri. Naj bo TA varna in prijetna, da nas napolni z optimizmom, zdravjem in srečo.

prim. Janez Poles,
dr.med.-internist

ČLANARINA PLANINSKE SEKCIJE

Planinska sekcija Premogovnika Velenje obvešča vse svoje člane kakor tudi tiste ljubitelje planin, ki bi se v sekcijo želeli včlaniti, da lahko poravnate članarino za leto 2008.

Članarina je enaka kot lani, in sicer:

oznaka	Vrsta članarine	Cena v EUR
B	odrasli člani	16
B/d	družinska	13
B1	odrasli nad 65 let	11
S+Š	srednješolci in študentje	11
S+Š/d	družinska	9,50
P+O	predšolski otroci in osnovnošolci	4
P+O/d	družinska	3,30

Članarino lahko poravnate vsak četrtek od 14.00 do 14.30 v pisarni športnega društva Premogovnika, od januarja do marca 2008.

Zinka Ribič,
predsednica planinske sekcije

NAPOVEDNIK AKCIJ ŠPORTNEGA DRUŠTVA

Podrobnejše informacije bodo objavljene v športnih novicah!

- Počitniški smučarski tečaj alpskega smučanja in deskanja /od 25. do 29. februarja/,
- enodnevno smučanje Nassfeld v Avstriji /1. marec/,
- teniški turnir mešanih dvojic /9. februar, Bela dvorana/,
- plesni tečaj, začetni in nadaljevalni /od 13. februarja/.

V športnem društvu smo veseli, da naši člani s pridom izrabljajo ponujene ugodnosti in se udeležujejo organiziranih aktivnosti. To po svoje potrjuje, da so z delom društva zadovoljni. Žal pa ugotovljamo, da občasno prihaja do zlorab izkaznic športnega društva. V takšnem primeru si pridržujemo pravico do odvzema izkaznice njenemu imetniku in družinskim članom.

ZAHVALA

OB SMRTI MOŽA IN OČETA

KRSTE VASIČA

SE ZAHVALJUJEMO SINDIKATU HTZ IN SODELAVCEM V OUTN RUDARSKI DEL ZA IZREČENA SOŽALJA, DAROVANE SVEČE IN DENARNO POMOČ.

ŽENA SREBRENKA, SIN SLADAN

ZAHVALA

OB SMRTI MOŽA IN OČETA

MILANA MATIČA

SE ISKRENO ZAHVALJUJEMO NJEGOVIM SODELAVCEM V HTZ IP IN GOST-U TER SINDIKATOMA TEH DVEH PODJETIJ ZA DAROVANO CVETJE, SVEČE, DENARNO POMOČ IN IZREČENA SOŽALJA.

ŽENA ZAGORKA IN SIN ALEKSANDAR

ZAHVALA

OB BOLEČI IZGUBI DRAGE MAME

MARIJE GROSAR

SE ISKRENO ZAHVALJUJEM SINDIKATU HTZ ZA DAROVANO CVETJE IN SVEČE TER SODELAVCEM IZ PRALNICE ZA IZREČENA SOŽALJA IN DENARNO POMOČ.

HČERKA ANA GROSAR

PETZEN

KOROŠKA DRUŽINSKA GORA

VEDNO SE DOGAJA!

CENE DNEVNIH VOZOVNIC CENEJŠE KOT LANI!

**ZAGOTOVLJEN SNEG - SODOBNE
NAPRAVE ZA ZASNEŽEVANJE**

DRUŽINAM PRIJAZNO SMUČIŠČE

Smučanje • Karving

Deskanje (tudi v parku za deskanje na snegu)

Turna smuka • Pohodi s snežnimi čevlji

Tek na smučeh • NOVO: višinska tekaška proga

Center za tek na smučeh Breško jezero/
Pirkdorfer See z zasneževano progo in
osvetlitvijo

Drnsanje na Breškem jezeru/Pirkdorfer See
• Sankanje

**SPADA MED NAJCENEJŠA
SMUČIŠČA AVSTR. KOROŠKE!**

INFORMACIJSKI TELEFON: +43(0)42 35/22 46

KÄRNTEN

WWW.PETZEN.NET

VABLJENI K VPISU ABONMAJSKIH KINO VSTOPNIC!

Film se vrača v kino. Spet odkrivamo kakovost in romantiko na velikem platnu. Spet se oblečemo in odidemo od doma. Spet zadihamo svež zrak in se družimo s prijatelji. V Velenju je kino že od leta 1948 in Kino Velenje je v čast jubileju pripravil posebno akcijo, ki se ji pridružujeta tudi sindikat Premogovnika Velenje in odbor za kulturo.

Vstopnica je plastična kartica, na kateri je natisnjenih osem zvezdic. Osem zvezdic – osem predstav. Izberete si lahko poljubno predstavo v letu 2008. Če želite, lahko s seboj v kino pripeljete še koga in pač porabite več zvezdic. Kartico lahko tudi posodite komu, lahko jo podarite za rojstni dan, obletnico ... Z nakupom abonmajske kartice je ogled filmske predstave cenejši!

Cena abonmajske vstopnice je samo 25 EUR, za člane sindikata Premogovnika Velenje pa 20 EUR. Nakup kartice boste lahko plačali v dveh obrokih.

Kartice lahko naročite in prevzamete v tajništvu sindikata, soba št. 205.

Rešitev nagradne križanke *Champion*, objavljene v *Rudarju* 11/2007, je geslo: »Za športnike vseh generacij«.

Nagrajenci:

Gregor Goršek, Ravne 113 B, 3325 Šoštanj,
Marina Jelen, Šlandrova 10 B, 3320 Velenje,
Slava Hranjec, Uriskova 3, 3320 Velenje.

Nagrajenci lahko ob predložitvi osebnega dokumenta nagrade prevzamejo v trgovini *Champion* v Nakupovalnem centru Velenje, kletna etaža.
Čestitamo!

UPRAVA PREMGOVNIKA VELENJE RAZPISUJE NAGRADO ZA NAJBOLJŠEGA SODELAVCA – SODELAVKO V PREMGOVNIKU VELENJE, HTZ, RGP, PV INVEST, GOST IN ZA NAJBOLJŠO DELOVNO SKUPINO LETA 2008 POSLOVNEGA SISTEMA PREMGOVNIK VELENJE

Zaposleni so največje bogastvo vsakega podjetja. Tega se zelo dobro zavedamo tudi v vodstvu Premogovnika Velenje. Prav vsak sodelavec je pomemben: rudar, strojnik, električar, tajnica, skladiščnik, stikalničar, geolog, tehnolog, montanist, dežurni, receptor, strelec, tehnik, inženir, ekonomist, organizator, novinar, sociolog, psiholog, kurir, arhivar, knjižničar, skupinovodja, vzdrževalec, kuhar, natakar, voznik, nadzornik, kadrovik, poslovodja ...

Vključujemo se v procese pridobivanja premoga, priprave dela, vrtanja, delamo ob strojih, za računalniki, v jami, v pisarnah, na terenu.

Prav vsak lahko daje delu svoj osebni pečat. Lahko je delaven, ustvarjalen, inovativen, strokoven, zanesljiv, pošten, vesten, pripaden, tovariški, preudaren, ugleden.

V vsakem okolju so posamezniki, ki pozitivno delujejo na okolico, so prepoznavni po svojih dobrih vzgledih, dajo od sebe več, kot se od njih pričakuje, prvi poprimejo za delo, prenašajo znanje in izkušnje na sodelavce, na vsakem koraku najdejo priložnosti za izboljšave, so pripravljeni pomagati, skrbijo za urejenost delovnega okolja.

V Premogovniku Velenje imamo več orodij, s katerimi sodelavce motiviramo za delo: sistem stimulativnega nagrajevanja, sistem izobraževanja, skrb za varno delo, možnost razvoja, varnost zaposlitve, obveščenost. Tem orodjem želimo dodati še eno.

Poiskati želimo tiste najboljše **SODELAVCE in SODELAVKE** v Premogovniku in v povezanih družbah, kjer je Premogovnik večinski lastnik ter jim izkazati posebno pozornost. Zato se ozrite okoli sebe, poiščite takšne sodelavce in jih predlagajte za **DELAVALCE LETA 2008 PREMGOVNIKA VELENJE, HTZ, RGP, PV INVEST IN GOST**.

Zbiramo tudi predlog za **DELOVNO SKUPINO LETA POSLOVNEGA SISTEMA PREMGOVNIK VELENJE 2008**.

Predlagajte skupino, ki je dosegla poseben uspeh v preteklem letu. Lahko je delovna skupina, organizacijska enota, razvojna skupina, projektna skupina...

Kandidate za nagrade lahko predlagajo:

zaposleni v Premogovniku Velenje, HTZ, RGP, PV Invest in Gost, Svet delavcev Premogovnika Velenje in HTZ, člani kolegija direktorja Premogovnika Velenje, HTZ, RGP, Gost in PV Invest, vodje organizacijskih enot.

Kriteriji za izbor:

- bistveno boljši delovni rezultati od drugih,
- ustvarjalnost, inovativnost, izboljševanje delovnih procesov,
- ugled in spoštovanje v podjetju,
- pomembni rezultati pri delu za zunanji trg,
- pomemben dosežek v stroki,
- odstotek bolniških izostankov nižji od povprečja Premogovnika.

Izpolnjevanje kriterijev se lahko nanaša na daljše časovno obdobje, najmanj pa na leto 2007.

NAGRADE

Delavci leta – teden dni bivanja v Fiesi za dve osebi

Skupina leta – vikend paket v Fiesi za vse člane skupine

Predloge pošljite na naslov:

Premogovnik Velenje, Partizanska cesta 78, Komisija za nagrade, do 31. maja 2008.

Predlog lahko oddate tudi v skrinjico za inovacije, kjer dobite obrazec.

Predlog za podelitev nagrad mora biti utemeljen na osnovi zapisanih kriterijev.

O podelitvi nagrad bo na osnovi pravilnika o podeljevanju nagrad odločala komisija v sestavi: Ludvik Golob, predsednik, Branko Mlinšek, Franc Novak, Anica Zajc, Helena Šumah, Srečko Lednik, Srečko Gračner in Ciril Jezernik.

Odločitev komisije bo objavljena v glasilu Rudar. Nagrade bodo podeljene na prireditvi ob dnevu rudarjev 2008 – Skoku čez kožo.

Uprava Premogovnika Velenje